

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Katedra geografie

**Analýza výsledků parlamentních voleb na území
Královéhradeckého kraje**

Bakalářská práce

Matěj Grulich

Olomouc 2023

Vedoucí práce: RNDr. Miloš Fňukal, Ph.D.

Bibliografický záznam

Autor (osobní číslo): Matěj Grulich (R20359)

Studijní program: Geografie pro vzdělávání

Název práce: Analýza výsledků parlamentních voleb na území Královéhradeckého kraje

Title of thesis: Analysis of parliament election results in the Hradec Králové Region

Vedoucí práce: RNDr. Miloš Fňukal, Ph.D.

Rozsah práce: 51 stran

Abstrakt: Práce je zaměřena na analýzu voleb do PSP ČR v roce 2021 na území Královéhradeckého kraje. Výsledky jsou analyzovány do úrovně obcí s cílem zachytit rozložení volební podpory současně s vymezením jader volební podpory. Dále se práce zaměřuje na volební chování obyvatel v bývalých sudetských obcích. V neposlední řadě je v práci provedena korelační analýza na základních demografických charakteristikách obyvatelstva.

Klíčová slova: parlamentní volby, Královéhradecký kraj, korelace, volební podpora

Abstract: The thesis focuses on the analysis of the elections to the Chamber of Deputies of the Czech Republic in 2021 in the Hradec Králové Region. The results are analysed to the level of municipalities in order to capture the distribution of electoral support at the same time as defining the electoral core. Furthermore, the thesis focuses on the voting behaviour of the population in the former Sudetenland municipalities. Finally, the thesis performs correlation analyses on basic demographic characteristics of the population.

Keywords: parliamentary elections, Hradec Králové region, correlation, electoral support

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Analýza výsledků parlamentních voleb na území Královéhradeckého kraje vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a pramenů.

V Olomouci 3. května 2023

Matěj Grulich

Rád bych touto cestou vyjádřil vděčnost panu RNDr. Miloši Fňukalovi, Ph.D. za ochotu, vstřícnost a neocenitelné rady při vypracování této bakalářské práce.

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Matěj GRULICH**
Osobní číslo: **R20359**
Studijní program: **B0114A330002 Geografie pro vzdělávání**
Téma práce: **Analýza výsledků parlamentních voleb na území Královéhradeckého kraje**
Zadávající katedra: **Katedra geografie**

Zásady pro vypracování

Práce se bude zabývat prostorovou analýzou volebního chování obyvatel Královéhradeckého kraje při volbách Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Autor se zaměří na diferenciaci daného jevu do úrovně obcí, na jeho souvislost se základními demografickými znaky obyvatelstva (věková struktura, náboženská struktura, ekonomické postavení) a analyzuje geografické rozložení volební podpory relevantních politických stran. Zdrojem prostorových dat bude digitální prostorová databáze ArcČR 500, zdrojem statistických dat databáze ČSÚ.

Rozsah pracovní zprávy: **5 000 – 8 000 slov**
Rozsah grafických prací: **Podle potřeb zadání**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

Seznam doporučené literatury 1. práce o volbách a analýze volebních výsledků, především: Blažek, J. – Kostecký, T. (1991): Geografická analýza výsledků parlamentních voleb v roce 1990. Sborník ČGS, 96, str. 1-14, Praha, Academia; Volby v demokracii (1995). Brno, Mezinárodní politologický ústav Právnické fakulty Masarykovy univerzity;

Klíma, M. (1998): Volby a politické strany v moderních demokraciích. Praha, Radix; Klokočka, V. (1991): Politická reprezentace a volby v demokratických systémech. Praha, Aleko; Krejčí, O. (1994): Kniha o volbách. Praha, Victoria Publishing.

2. učebnice politické geografie, namátkou: Short, J. (1993): An Introduction to Political Geography. London, Routledge; Stát, prostor, politika: vybrané otázky politické geografie (2000). Praha, Univerzita Karlova; Baar, V. (1996): Politická geografie. Ostrava, Ostravská univerzita.

3. přehledy výsledků jednotlivých voleb s komentáři o volebních systémech.

Vedoucí bakalářské práce: **RNDr. Miloš Fňukal, Ph.D.**
Katedra geografie

Datum zadání bakalářské práce: 17. března 2022

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2023

L.S.

---

doc. RNDr. Martin Kubala, Ph.D.
děkan

---

prof. RNDr. Marián Halás, Ph.D.
vedoucí katedry

V Olomouci dne 17. března 2022

Seznam zkratk

Politické subjekty

ANO – ANO 2011

ČSSD – Česká strana sociálně demokratická

KSČM – Komunistická strana Čech a Moravy

Piráti+STAN – PIRÁTI a STAROSTOVÉ

PŘÍSAHA – Přísaha – občanské hnutí Roberta Šlachty

SPD – Svoboda a přímá demokracie (SPD)

SPOLU – SPOLU – ODS, KDU-ČSL, TOP 09

TSS – Trikolora Svobodní Soukromníci

Ostatní zkratky

ČSÚ – Český statistický úřad

OSN – Organizace spojených národů

PSP ČR – Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky

SLDB 2021 – Sčítání lidu, domů a bytů 2021

Obsah

1	ÚVOD	10
2	CÍLE PRÁCE	11
3	METODY ZPRACOVÁNÍ	13
3.1	POLITICKÁ GEOGRAFIE	13
3.2	VOLEBNÍ GEOGRAFIE	13
3.3	KORELAČNÍ ANALÝZA	14
3.4	JÁDRA VOLEBNÍ PODPORY	14
3.5	SUDETY	15
4	VOLBY DO POSLANECKÉ SNĚMOVNY	16
4.1	POSLANECKÁ SNĚMOVNA ČR	16
4.2	VOLEBNÍ SYSTÉM	16
4.3	NOVELA VOLEBNÍHO ZÁKONA	16
4.4	IMPERIALIHO KVÓTA	17
4.5	HAGENBACH-BISCHOFFOVA KVÓTA	19
4.6	KANDIDUJÍCÍ SUBJEKTY VE VOLBÁCH DO PSP ČR V ROCE 2021	20
4.7	SROVNÁNÍ VÝSLEDKŮ S VOLBAMI V ROCE 2017	21
5	ANALÝZA VOLEBNÍ PODPORY	22
5.1	VOLEBNÍ ÚČAST	22
5.2	VOLEBNÍ PODPORA V OBCÍCH DLE POČTU OBYVATEL	23
5.3	VOLEBNÍ PODPORA V JEDNOTLIVÝCH OKRESECH KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE	24
5.4	ANO	25
5.5	ČSSD	26
5.6	KSČM	27
5.7	PIRÁTI A STAROSTOVÉ	28
5.8	PŘÍSAHA	29
5.9	SPD	30
5.10	SPOLU	31
5.11	TRIKOLORA SVOBODNÍ SOUKROMNÍCI	32
6	JÁDRA VOLEBNÍ PODPORY	33
6.1	ANO	33
6.2	ČSSD	34
6.3	KSČM	35
6.4	PIRÁTI A STAROSTOVÉ	36
6.5	PŘÍSAHA	37

6.6	SPD	38
6.7	SPOLU	39
6.8	TRIKOLORA SVOBODNÍ SOUKROMNÍCI	40
6.9	PRŮNIK JADER VOLEBNÍ PODPORY	41
6.10	OBCE V JÁDRECH VOLEBNÍ PODPORY	42
7	SUDETY	43
8	KORELAČNÍ ANALÝZA	44
8.1	ANO	45
8.2	KSČM	45
8.3	PIRÁTI A STAROSTOVÉ	45
8.4	SPD	46
8.5	SPOLU	46
8.6	PŘÍSAHA, TSS A ČSSD	47
9	ZÁVĚR	48
10	SUMMARY	49
11	SEZNAM LITERATURY	50

1 Úvod

Možnost svobodné volby je základním pilířem naší moderní demokratické společnosti. Volební právo má v České republice každý občan, který již dosáhl 18 let. Volby v naší zemi jsou založeny na principu rovnosti, přímosti a tajného hlasování. V praxi to znamená, že má každý hlas stejnou váhu a volit musí každý občan sám, nelze volit např. v zastoupení. Účastí ve volbách dává každý volič najevo svůj názor a prostřednictvím volených zástupců ovlivňuje, kam bude naše republika směřovat v následujících letech.

V historii samostatné České republiky mohli občané volit do PSP ČR prozatím 7krát. První volby proběhly v roce 1996, avšak toto volební období skončilo předčasnými volbami v roce 1998. Následovaly volby v letech 2002, 2006, 2010 a předčasné volby v roce 2013. Po uplynutí čtyřletého volebního období se konaly volby v roce 2017, které si podmanilo hnutí ANO. Poslední volby, které jsou zároveň předmětem zájmu této bakalářské práce, proběhly v roce 2021.

Rozhodování voličů není ovlivňováno pouze jejich vlastními politickými názory a postoji, ale také nejbližším prostředím, kde bydlí. Cílem analýzy voleb do PSP ČR v Královéhradeckém kraji je tedy získat komplexní přehled o tom, jak voliči v tomto regionu volili, a jak se na rozhodování podílely geografické faktory. Analyzovány byly výsledky voleb v Královéhradeckém kraji až na úroveň obcí. Podrobněji zde byly rozebrány rozdíly mezi jednotlivými okresy zmíněného kraje.

2 Cíle práce

Účelem této bakalářské práce je provést analýzu volebních výsledků voleb do PSP ČR, které se konaly 8. a 9. října 2021. V této práci budou konkrétně zkoumány výsledky na území Královéhradeckého kraje. Analýze budou podrobeny politické subjekty, které přesáhly hranici 1,5 % hlasů z celkového počtu platných hlasů, tj. politické subjekty, které mají na základě svého výsledku nárok na státní příspěvek na úhradu volebních nákladů. Budeme tedy pracovat s následujícími politickými subjekty (abecedně): ANO 2011, Česká strana sociálně demokratická, Komunistická strana Čech a Moravy, Piráti a Starostové, Přísaha – občanské hnutí Roberta Šlachty, Svoboda a přímá demokracie (SPD), SPOLU a Trikolora Svobodní Soukromníci.

První část práce tvoří metodologická část, která má za cíl objasnit hlavní principy volební geografie. Podrobněji jsou pak zpracovány použité metody při zpracování výsledků voleb.

Druhá část práce je zaměřena na popsání aktuální situace, konkrétně pak volebního systému a metod přepočtu hlasů při volbách do PSP ČR v roce 2021. Součástí je pak popis změn, které se udály oproti posledním volbám v roce 2017. V této části je také obsaženo představení jednotlivých kandidujících subjektů společně s krajskými lídry jejich kandidátek. Posledním tématem této pasáže je srovnání výsledků voleb v roce 2017 a 2021.

Následující segment je zaměřen na samotné volební výsledky. Je v něm provedena analýza volební účasti, dále jsou zde popsány rozdíly mezi jednotlivými okresy nebo rozdíly ve volební podpoře jednotlivých subjektů v různých velikostních kategoriích obcí. Pro jednotlivé kandidující strany je pak provedena analýza volební podpory, jejíž součástí jsou i kartogramy, které rozložení volební podpory ilustrují na mapě. Dále jsou zde vytyčena jádra volební podpory společně s analýzou průniků těchto jader mezi jednotlivými stranami, koalicemi či hnutími. V této části je také popsán rozdíl ve volebním chování obyvatel v bývalých sudetských obcích a obcích mimo tuto pohraniční oblast. Posledním tématem je korelační analýza, která nám slouží jako nástroj pro charakterizování typického voliče jednotlivých politických subjektů.

Zásadními zdroji pro vypracování této práce bylo několik publikací. První z nich byla *Nová kniha o volbách* od prof. Oskara Krejčího, která nabízí detailní přehled o volebních systémech a volbách samotných, přibližuje konkrétní metody, které se využívají např. při přepočtu hlasů na mandáty. Jako inspirace pro provedenou korelační analýzu posloužila práce *Geografická*

analýza výsledků parlamentních voleb v roce 1990 od autorů Blažek, J. – Kostecký, T. z roku 1991. Pro vytyčení jader územní podpory bylo stěžejní dílo s názvem *Stabilita regionální podpory tradičních politických stran v českých zemích (1920–1990)*, které vytvořili autoři Petr Jehlička a Luděk Sýkora. V neposlední řadě byly také využity poznatky ze skript od pana doktora Fňukala.

Nejdůležitějším zdrojem dat byl Český statistický úřad. Konkrétně portál *volby.cz*, ze kterého byla vzata všechna data týkající se volebních výsledků. K zajištění demografických údajů, pro potřeby korelační analýzy, byla využita data ze SLDB 2021.

3 Metody zpracování

3.1 Politická geografie

Politickou geografii obvykle chápeme jako geografickou disciplínu, která zkoumá vzájemný vztah a působení geografického prostoru společně s politickými procesy a jevy v něm (Šindler, 1996).

Hlavním tématem výzkumu jsou tedy především ty části zemského povrchu, které můžeme vymezit za pomoci hranic a mají určitou vnitřní strukturu. Tímto rozumíme státy, u kterých politická geografie řeší, otázku vlivu státu a jeho politiky na formování geografického prostředí (Fňukal, 2013).

3.2 Volební geografie

Volební geografie je dílčím odvětvím politické geografie. Zabývá se zkoumáním územních rozdílů volebního chování a jeho propojení s různými geografickými jevy, mezi které patří např. vzdělanost, náboženství, ekonomická aktivita, věk a tak dále. Konkrétně se pak zaměřuje na čtyři základní okruhy otázek, kterými jsou podmíněnost hlasování, geografické vlivy na hlasování, vlivy vymezení volebních obvodů a způsobu přepočtu hlasů.

Při výzkumu podmíněnosti hlasování se hledají podobnosti a vzájemné spojitosti rozložení volební podpory s jinými jevy, jako jsou např. nejvyšší dosažené vzdělání nebo náboženské vyznání. Geografickými vlivy na hlasování označujeme typ ovlivnění voličských postojů, které nevychází z programových bodů jednotlivých stran, ani z jednotlivých jevů, které se zkoumají při podmíněnosti hlasování (vzdělání, věk apod.). Mezi hlavní geografické vlivy řadíme efekt sousedství, který poukazuje na to, že jedinec má tendenci volit dle politických preferencí jeho okolí. Dalším vlivem je efekt kandidáta, který poukazuje na jev, kdy má kandidát v místě bydliště, či rodiště, více hlasů. Neméně důležitým je efekt kampaně, kdy voliči upřednostňují strany s rozsáhlou volební kampaní, především pak v těch případech, kdy je kampaň osloví přímo, např. setkáním s jedním z kandidátů. Posledním hlavním geografickým vlivem na volení je hlasování o sporném bodu, kde může jedna otázka předvolební kampaně naprosto zastínit ostatní programové body i ideologickou orientaci voličů (Fňukal, 2013).

3.3 Korelační analýza

Pro vyhodnocení vztahu dvou veličin, v našem případě volebního výsledku jednotlivých stran společně s jednotlivými znaky obyvatel, byla použita korelační analýza. Tato analýza zjišťuje, jestli existuje závislost při změně hodnoty jedné veličiny na veličině druhé. Výsledkem této analýzy je korelační koeficient, který značíme r . Tento koeficient nabývá hodnoty $\langle -1, 1 \rangle$. Když je r negativní znamená to, že s růstem jedné proměnné dochází k poklesu druhé proměnné. V případě kladné hodnoty r dochází k současnému růstu obou proměnných. Hodnota korelačního koeficientu blíží se nule poukazuje na vzájemnou nezávislost obou proměnných (Hendl, 2015). Při vyhodnocování korelační analýzy v této práci se za náznak korelace počítají hodnoty od 0,35, resp. do $-0,35$. Korelace byla vypočítána v programu MS Excel použitím funkce CORREL.

Pomocí této analýzy je možné identifikovat „typického“ voliče daného politického subjektu. Při provedení této analýzy pracujeme s proměnnými jako nejvyšší dosažené vzdělání, ekonomická aktivita, národnost, náboženství, rozloha bytu, vlastnictví bytu nebo typ zaměstnání, avšak ve výsledcích analýzy jsou zdůrazněny pouze důležité hodnoty, které naznačují vzájemnou závislost. Všechna tato data jsou převzata ze SLDB 2021 v Česku. Nutno podotknout, že otázky při sčítání týkající se náboženství a národnosti nebylo povinné vyplnit, proto výsledek korelační analýzy nelze označit jako věrohodný. Výběr ukazatelů proběhl na základě podobných studií a dat, která byla z tohoto sčítání dostupná. V různých publikacích je také běžné používat k této analýze kriminalitu, míru urbanizace, stav životního prostředí apod., avšak kvůli malému výskytu na úrovni obcí nebyly v rámci této analýzy podobné proměnné zpracovávány.

3.4 Jádra volební podpory

Tato analýza slouží k vytyčení území s největší podporou pro danou stranu, hnutí či koalici, ukazatel není závislý na celkové úspěšnosti strany, umožňuje proto srovnávat územní rozložení volební podpory stejné strany v různých volbách nebo různě úspěšných stran v rámci stejných voleb. Analyzován byl jednotlivě každý politický subjekt, a to až do úrovně obcí Královéhradeckého kraje. Metodika, která byla při této analýze využita, byla převzata z práce *Stabilita regionální podpory tradičních politických stran v českých zemích (1920–1990)* od autorů Petra Jehličky a Lud'ka Sýkory. Při této analýze je využita zároveň absolutní hodnota volební podpory společně s relativní hodnotou volební podpory. Prvním krokem je seřazení výsledků konkrétní strany v obcích sestupně podle relativní hodnoty volební podpory. Na

prvním místě se tedy nachází obec, kde získal politický subjekt největší podíl hlasů. Dalším krokem je kumulativní součet absolutního počtu hlasů, až do dosažení 50 % celkového počtu hlasů pro danou stranu (Jehlička, Sýkora, 1991). Jádrem volební podpory značíme území, které splňuje výše uvedené podmínky. V praxi je téměř nemožné dosáhnout přesně hranice 50 %, tudíž do volebního jádra řadíme i obce, které přesahují hranici 50 %, a to v případě, že po jejich započtení se podíl hlasů blíží k této hranici více než při jeho nezapočítání (Szöllös, 2000).

3.5 Sudety

Za bývalé sudetské obce byly označeny ty obce, ve kterých při sčítání lidu z roku 1921 převažovalo německé obyvatelstvo.

4 Volby do Poslanecké sněmovny

4.1 Poslanecká sněmovna ČR

Poslanecká sněmovna je jednou z komor Parlamentu České republiky. Má společně s druhou komorou, Senátem, zákonodárnou funkci. Poslanecká sněmovna má dohromady 200 poslanců, kteří jsou do své funkce voleni na období čtyř let. Poslancem se může stát každý občan České republiky, který dosáhl věku 21 let a má zároveň právo volit (Ústava, 1992). Česká republika je příkladem parlamentní demokracie, ve které má Poslanecká sněmovna hlavní slovo ve vztahu k výkonné moci (Krejčí, 2006).

4.2 Volební systém

Volební právo patří mezi základní politická práva, jak bylo ustanovenou všeobecnou deklarací lidských práv přijatých v roce 1948 Valným shromážděním OSN (Klíma, 1998). Volby jsou prostředkem legitimizace demokratické státní moci, jejichž prostřednictvím přenáší lid svou suverenitu na volené zastupitele, které tímto legitimuje k výkonu ústavně daných pravomocí (Šimíček, 1995).

Ve společnosti je téměř nemožné promítnout, pomocí technických prostředků, politickou vůli voličů vhodným způsobem a v celé své pestrosti. Z tohoto důvodu existují volební systémy, jež slouží jako nástroj úpravy volebních výsledků při tvorbě výsledné reprezentace. Volební techniky jsou velmi rozmanité, ale jsou zpravidla založeny na dvou hlavních systémech, kterými jsou systém poměrného zastoupení a většinový volební systém (Klokočka, 1991).

Při volbách do Parlamentu ČR se využívají obě tyto metody. Volby do Poslanecké sněmovny jsou vykonávány podle zásady poměrného zastoupení, volby do Senátu se konají podle většinového systému (Ústava, 1992).

4.3 Novela volebního zákona

Ve srovnání s posledními volbami do PSP ČR v roce 2017 se událo několik významných změn ve volebním zákoně. Návrh na tyto změny byl přednesen 21 senátory, kteří některá pravidla z volebního zákona shledali znevýhodňujícími pro menší strany a jejich koalice. Tento návrh byl poté důkladně prozkoumán Ústavním soudem, který následně zrušil

některé části tohoto zákona, jelikož porušovaly rovné volební právo a šance kandidujících subjektů (Maňák, 2021).

Prvním zásadním zásahem bylo zrušení aditivní klauzule, která pro koalice stanovovala hranici deseti (dvojčlenná), patnácti (trojčlenná), či dvaceti procent (čtyřčlenná). Další změna musela být provedena v metodě přepočtu hlasů, jelikož kombinace D'Hondtova volebního dělitele společně s nestejně velkými 14 kraji se promítá do rovnosti hlasů (Ústavní soud, 2021).

Novela volebního zákona poté stanovila nové hranice pro vstup koalic do Sněmovny. Dvoučlenné koalice musí získat 8 % platných hlasů a vícečlenné 11 % platných hlasů. Dále byla také upravena metoda přepočtu hlasů na mandáty. Nově probíhal přepočet na mandáty ve dvou skrutiniích. První skrutinium rozděluje mandáty ve 14 volebních krajích za pomoci Imperialiho kvóty. Při druhém skrutiniu se pracuje s Hagenbach-Bischoffovou kvótou, která pracuje se zbytky hlasů a mandátů z prvního skrutinia na celorepublikové úrovni (Dlupalová, 2021).

4.4 Imperialiho kvóta

Imperialiho kvóta byla při volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2021 použita při prvním skrutiniu (ČSÚ, 2021). Tato metoda využívá volební číslo, které se získá vydělením počtu všech platných hlasů odevzdaných ve volebním kraji počtem mandátů zvětšeným o číslo dva (Krejčí, 2006). Dále pak volební číslo slouží jako dělitel počtu hlasů pro jednotlivé strany, čímž díky principu poměrného zastoupení dostáváme počet mandátů podle toho, kolikrát se volební číslo nachází v počtu získaných hlasů. Metodu si představíme na konkrétním výpočtu rozdělení mandátů v Královéhradeckém kraji při zpracovávaných volbách.

V Královéhradeckém kraji se rozdělovalo celkem 11 mandátů. Počet mandátů pro kraj vznikl následovně. Prvním krokem bylo zjištění celorepublikového mandátového čísla, které dostáváme vydělením počtu všech platných hlasů v ČR počtem mandátů, tedy křesel v Poslanecké sněmovně. Při provedení tohoto výpočtu dostáváme republikové mandátové číslo. Tato hodnota nám dále slouží jako dělitel počtu platných hlasů v jednotlivých krajích. Po provedení této operace získáváme počet mandátů, který se rozděluje v daném kraji. Avšak nebyly-li takto rozděleny všechny mandáty, rozdělují se zbylé mandáty postupně krajům dle největšího zbytku po dělení. Tento případ nastal i v inkriminovaných volbách, při kterých se touto metodou nerozdělilo celkem 6 mandátů, které se tímto způsobem rozdělovaly a z toho jeden mandát připadl právě Královéhradeckému kraji (ČSÚ, 2021).

Republikové mandátové číslo

$5\,375\,090/200 = 26\,875$

Počet rozdělovaných mandátů v Královéhradeckém kraji

$294\,415/26\,875 = 10,9549767$

10 mandátů

Dopočet mandátů dle § 48 odst. 3

1 mandát

Krajské volební číslo

Počet rozdělovaných mandátů: 11

Počet platných hlasů (pro strany, které splnily 5 % kvótu): 234 841

Volební číslo: 18 065 (234 841/13)

Rozdělení mandátů

SPOLU: 4 mandáty (84 166/18 065)

ANO: 4 mandáty (79 463/18 065)

Piráti +STAN: 2 mandáty (44 551/18 065)

SPD: 1 mandát (26 661/18 065)

Zbytky hlasů

SPOLU: $84\,166 - 4 \cdot 18\,065 = 11\,906$

ANO: $79\,463 - 4 \cdot 18\,065 = 7\,203$

Piráti+STAN: $44\,551 - 2 \cdot 18\,065 = 8\,421$

SPD: $26\,661 - 18\,065 = 8\,596$

Z výpočtu je patrné, že jsou zde velké zbytky nevyužitých hlasů. Tyto zbytky se převádí do druhého skrutinia, kde jsou na republikové úrovni sečteny se zbytky z ostatních krajů. V některých případech dochází také k nerozdělení všech mandátů, které se poté převádějí rovněž do druhého skrutinia, kde jsou přerozděleny právě dle zbytků hlasů za pomoci Hagenbach-Bischoffovy kvóty.

Při volbách do PSP ČR 2021 nastala situace, kdy došlo k nerozdělení jednoho mandátu ve Středočeském kraji, který byl převeden do druhého skrutinia. Jelikož zbyl pouze jeden mandát na přerozdělení, tak tento mandát připadl politickému subjektu, který měl největší zbytek hlasů ze všech krajů ČR dohromady, což byla v tomto případě koalice SPOLU (ČSÚ, 2021).

4.5 Hagenbach-Bischoffova kvóta

Při používání této metody je volební číslo, v každém obvodu, získáno podílem počtu získaných hlasů a počtem mandátů zvětšeným o jeden (Krejčí, 2006). V praxi se při volbách do PSP ČR 2021 tato metoda využila až ve druhém skrutiniu, kde se pracovalo se zbytky hlasů společně s nerozdělenými mandáty z prvního skrutinia, avšak jak už bylo zmíněno výše, tak v tomto skrutiniu se rozděloval pouze jeden mandát, který připadl straně s největším zbytkem hlasů (ČSÚ, 2021).

4.6 Kandidující subjekty ve volbách do PSP ČR v roce 2021

Tab. 1: Seznam kandidujících subjektů v Královéhradeckém kraji

Volební číslo	Strana, hnutí či koalice	Lídr krajské kandidátky
1	Strana zelených	Mgr. Martin Hanousek
2	Švýcarská demokracie (www.svycarska-demokracie.cz)	Michal Havlíček
3	VOLNÝ blok	Lud'ka Tomešová
4	Svoboda a přímá demokracie (SPD)	Ing. Vladimíra Lesenská
5	Česká strana sociálně demokratická	Jan Birke
7	ALIANCE NÁRODNÍCH SIL	Michal Biegl
8	Trikolora Svobodní Soukromníci	MUDr. Miroslav Havrda
9	Aliance pro budoucnost	Mgr. Petr Hannig
10	Hnutí Prameny	Oldřich Zima
12	PŘÍSAHA – občanské hnutí Roberta Šlachty	Tomáš Jarkovský
13	SPOLU – ODS, KDU-ČSL, TOP 09	Mgr. Ivan Adamec
15	Urza.cz: Nechceme vaše hlasy; ke svobodě se nelze provolit... Jdeme jinou cestou – najdete ji na webu www.urza.cz	Mgr. Jiří Lžíčar
16	Koruna Česká (monarchistická strana Čech, Moravy a Slezska)	Petr Ježek
17	PIRÁTI a STAROSTOVÉ	Ing. Martin Jiránek
18	Komunistická strana Čech a Moravy	JUDr. PhDr. Zdeněk Ondráček, Ph.D.
20	ANO 2011	Ing. Klára Dostálová
21	Otevřeme Česko normálnímu životu	Roman Komeda

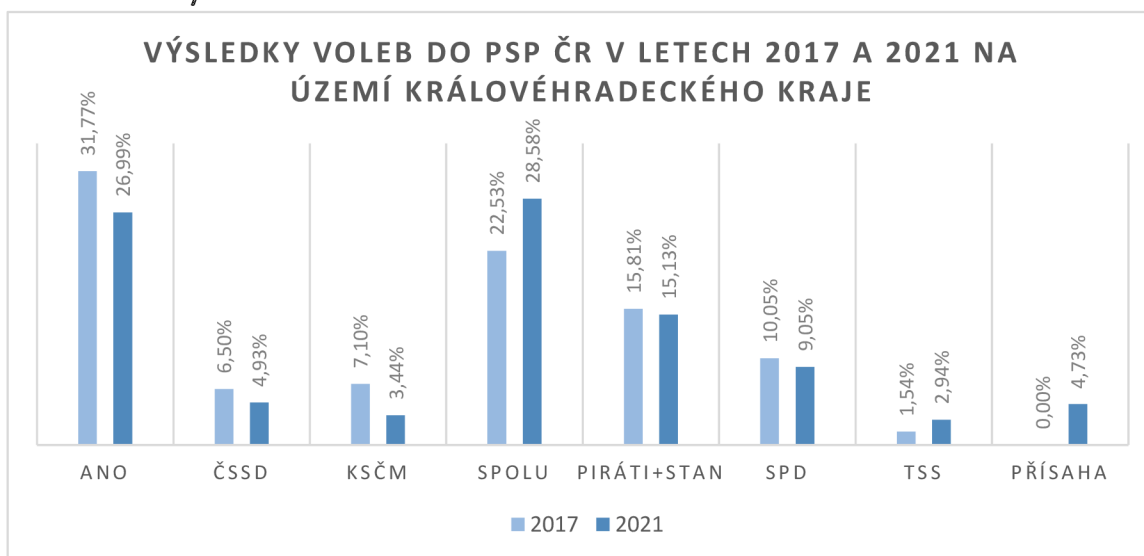
Zdroj: ČSÚ

V Královéhradeckém kraji kandidovalo ve volbách celkem 17 politických subjektů. Jak již bylo uvedeno v cílech práce, tak pro účely bakalářské práce bylo pracováno pouze se subjekty, které překročily hranici 1,5 %.

Účastníky voleb byly také dvě nově vzniklé koalice. První koalicí je SPOLU, která je složena ze tří politických stran: Občanská demokratická strana, KDU-ČSL a TOP 09. Druhou koalicí jsou PIRÁTI a STAROSTOVÉ, jehož složení vyplývá z názvu koalice: hnutí STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ a Česká pirátská strana.

Politické hnutí Trikolora Svobodní Soukromníci sice bylo *de facto* také koalici tří politických subjektů (Trikolóra hnutí občanů, Svobodní, Strana soukromníků České republiky), ale s cílem vyhnout se 11% volebnímu prahu pro vstup do PSP ČR se rozhodly tyto subjekty kandidovat jako jedno politické hnutí. Trikolora se tedy přechodně přejmenovala na „Trikolora Svobodní Soukromníci“ (TSS) a na své kandidátky zařadila i kandidáty Svobodných a Soukromníků, které však nadále zůstaly samostatnými stranami.

4.7 Srovnání výsledků s volbami v roce 2017

Obr. 1: Graf výsledků voleb do PSP ČR v letech 2017 a 2021 na území Královéhradeckého kraje
Zdroj: ČSÚ

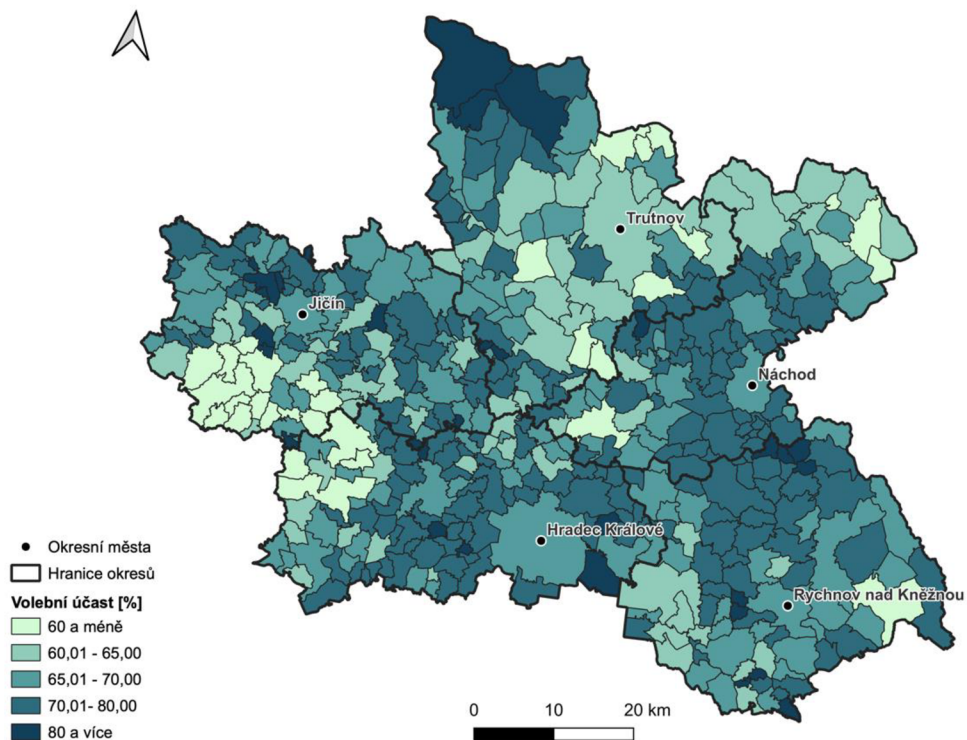
V porovnání s předchozími volbami se ve složení kandidujících politických subjektů událo několik významných změn. Tyto změny se nesly především v duchu vzniku koalic. U nově vzniklých koalic je za výsledek voleb z roku 2017 použit součet výsledků stran, které se v koalici nachází.

Nově vzniklá koalice SPOLU si ve společném uskupení polepšila o 6,05 p. b. a jednalo se tak o největší nárůst ze všech politických subjektů. Jediným dalším účastníkem voleb, který si polepšil oproti volbám v roce 2017 je TSS, avšak tento nárůst je způsoben především tím, že se těchto voleb účastnil pouze jeden člen z této neformální koalice, a to strana Svobodní.

Za největší poražené voleb můžeme označit ANO, KSČM a ČSSD. Vítěz voleb 2017, hnutí ANO, si oproti těmto volbám do PSP ČR pohoršilo o 4,78 p. b. a neobhájilo tak své vítězství. Historický neúspěch zaznamenalo KSČM, které si pohoršilo o 3,66 p. b. a poprvé od revoluce chybí tato strana v PSP ČR. Stejný případ potkal ČSSD, které kvůli propadu volební podpory rovněž nemá zastoupení v Poslanecké sněmovně.

5 Analýza volební podpory

5.1 Volební účast

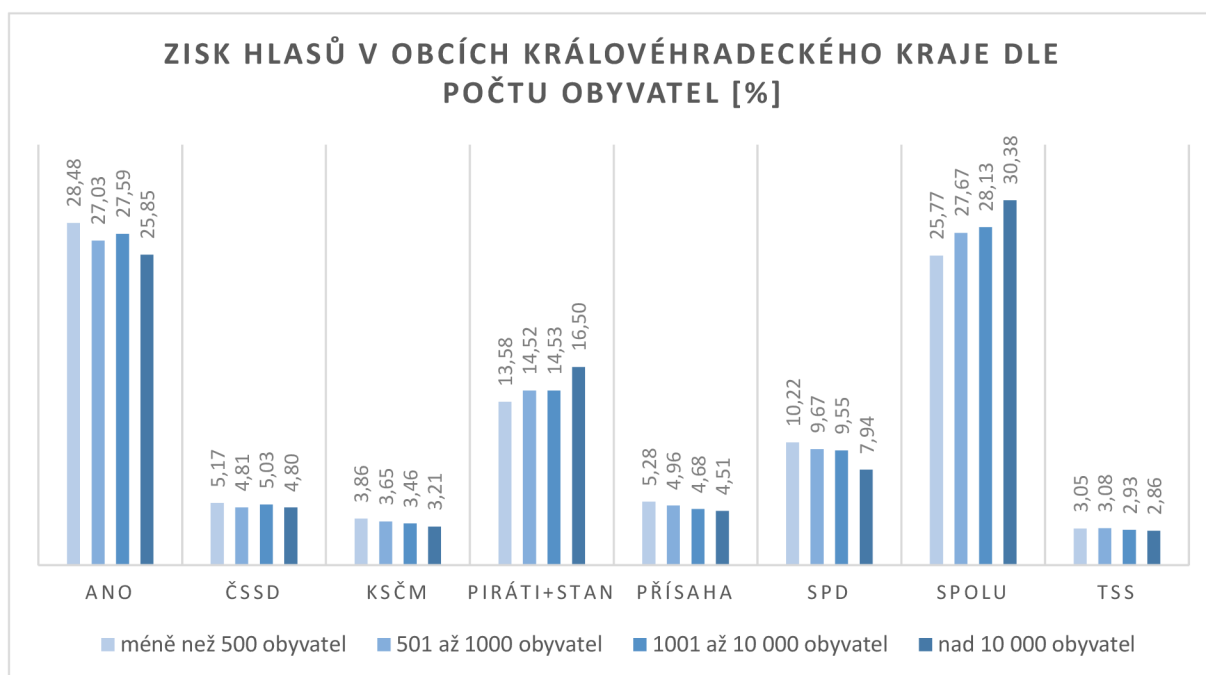
Obr. 2: Volební účast v obcích Královéhradeckého kraje při volbách do PSP ČR 2021
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

V Královéhradeckém kraji byla volební účast 67,86 %, což je o 4,6 p. b. více než při předchozích volbách do PSP ČR. Při porovnání s ostatními kraji měl Královéhradecký kraj pátou nejvyšší volební účast.

Nejvyšší volební účast v rámci kraje byla zaznamenána v obci Sekeřice na Jičínsku. Volební účast v této obci dosáhla 88,35 % a k volebním urnám si zde našlo cestu 91 voličů. Zajímavým případem je Pec pod Sněžkou, která se umístila na druhém místě, co do volební účasti. Město má 599 obyvatel, ale díky tomu, že se jedná o populární turistickou destinaci, přišlo k volbám 846 voličů, což zvýšilo účast na 86,86 %.

Protikladem je vesnice Budčeves, kde byla volební účast pouze 43,66 %. Z měst stojí za zmínku Broumov, kde k volbám přišlo 3288 voličů, avšak jednalo se tak pouze o 56,27 % účast. Největší souvislé území se slabou volební účastí sledujeme u hranic okresu Jičín se Středočeským krajem.

5.2 Volební podpora v obcích dle počtu obyvatel

Obr. 3: Graf zisku hlasů v obcích Královéhradeckého kraje dle počtu obyvatel [%]

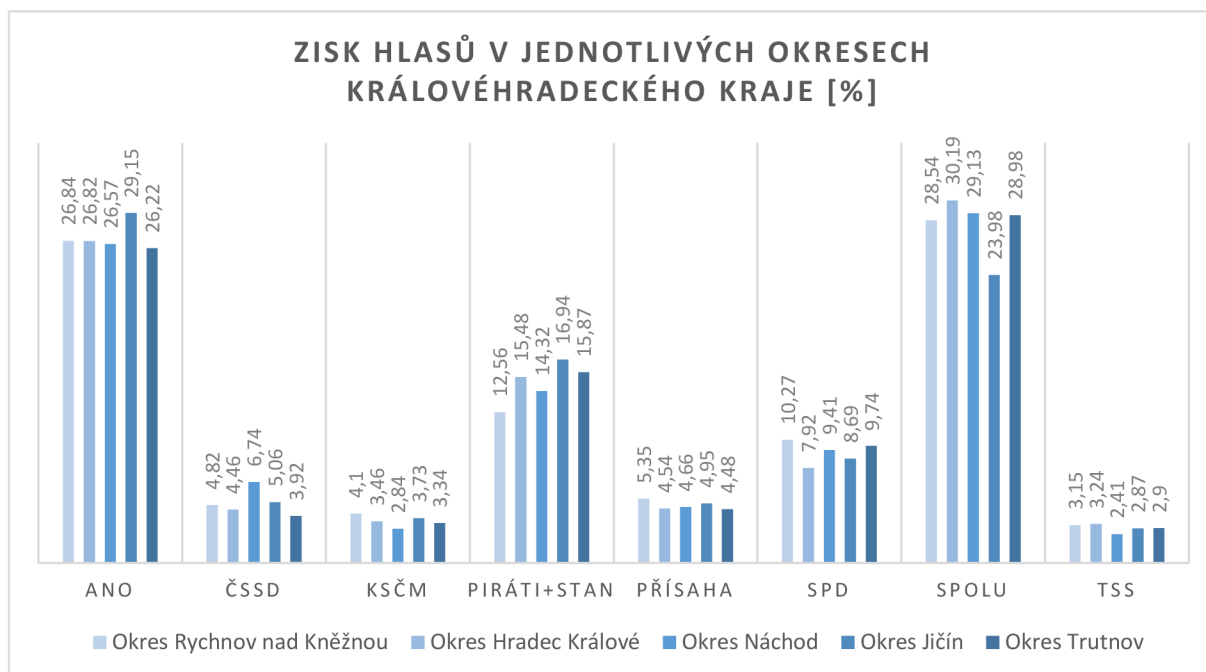
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Největší proměnu s rostoucím počtem obyvatel v obci vykazuje koalice SPOLU, kde rozdíl v zisku hlasů mezi obcemi s méně než 500 obyvateli a obcemi s více než 10 000 obyvateli činí 4,61 p. b. Podobný trend v nárůstu lze vysledovat také u koalice Piráti+STAN, která ve velkých městech měla téměř o 3 p. b. větší volební podporu než v obcích do 500 obyvatel. Jsou to jediné politické subjekty, kterým volební podpora stoupá společně se stoupajícím počtem obyvatel.

Ostatní subjekty vykazují spíše opačný trend. Tedy, co do procent získaných hlasů, si vedou nejlépe v těch nejmenších obcích a ve městech nad 10 000 obyvatel mají procentuálně nejmenší zisky. Nelze však říci, že tento zisk klesá úměrně s nárůstem obyvatel, jelikož např. hnutí ANO má v obcích o velikosti 1001 až 10 000 obyvatel větší volební podporu než v obcích, kde žije 501 až 1000 obyvatel. Obdobně vypadá volební podpora také u ČSSD. Stranám SPD, KSČM, PŘÍSAHA volební podpora skutečně klesá postupně s nárůstem obyvatel v obcích.

Výjimku z těchto dvou scénářů tvoří TSS, která má procentuálně nejvyšší zisk v kategorii obcí 501 až 1000 obyvatel. Děje se tak pouze s nepatrným rozdílem, kdy v nejmenších obcích získala 3,05 % a ve zmíněné kategorii 3,08 %.

5.3 Volební podpora v jednotlivých okresech Královéhradeckého kraje

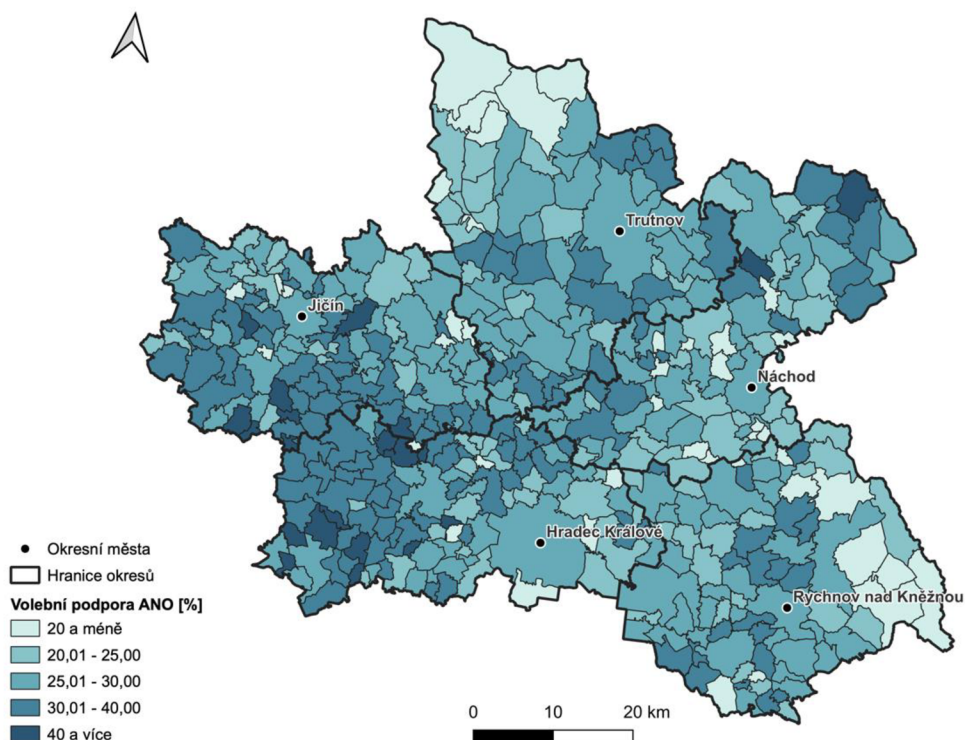

Obr. 4: Graf zisku hlasů politických subjektů v jednotlivých okresech Královéhradeckého kraje
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Celkovým vítězem voleb v Královéhradeckém kraji a zároveň v celé České republice se stala koalice SPOLU. Z přiloženého grafu, který znázorňuje procentuální zisk hlasů v jednotlivých okresech kraje, můžeme vidět, že tato koalice zvítězila ve 4 z 5 okresů. Jedinou výjimku zde tvoří okres Jičín, kde se vítězem stalo hnutí ANO s 29,15 % a koalice SPOLU zde získala méně než 24 % hlasů, konkrétně 23,98 %. V okrese Jičín se dařilo také koalici Piráti+STAN, pro kterou se zde rozhodlo necelých 17 % voličů, což byla na úrovni okresů jejich nejvyšší volební podpora. Koalici SPOLU se nejvíce dařilo v okrese Hradec Králové, kde získala 30,19 %. Z grafu je patrná také výrazně vyšší volební podpora ČSSD v okrese Náchod.

5.4 ANO

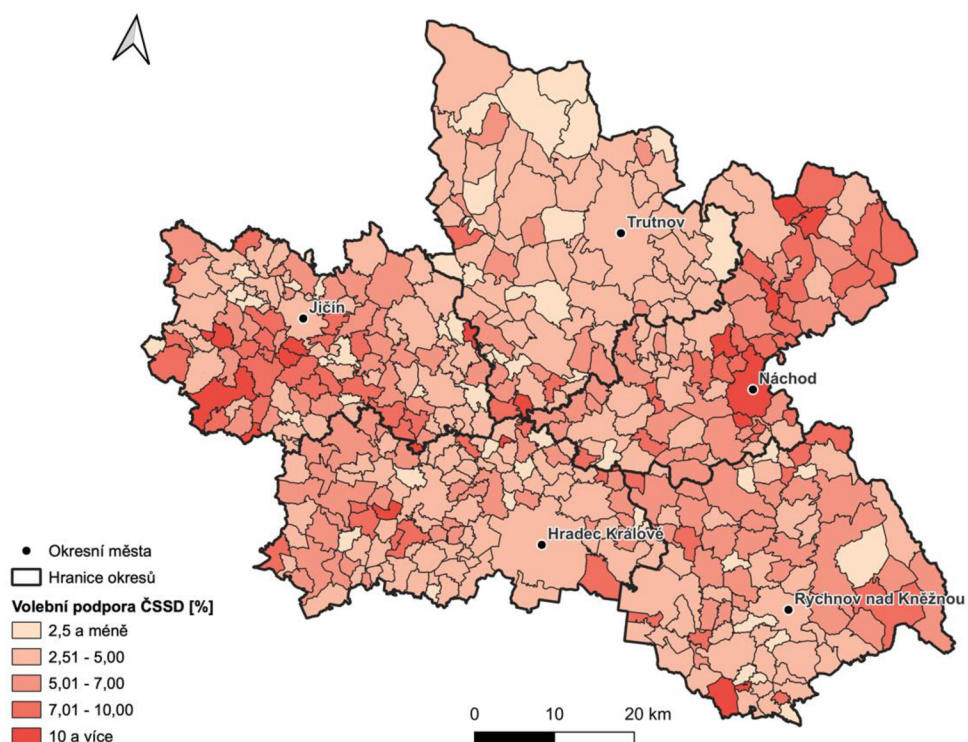

Obr. 5: Volební podpora ANO v obcích Královéhradeckého kraje při volbách do PSP ČR 2021
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Hnutí ANO získalo v Královéhradeckém kraji 26,99 % hlasů. Jednalo se tak o druhou nejvyšší volební podporu ze všech politických subjektů. Pokud se zaměříme na extrémní hodnoty, tak nejvyšší volební podpora, konkrétně 52,72 %, byla v obci Židovice, která se nachází v okrese Jičín, což je také jediný okres z tohoto kraje, který se „zbarvil“ do barev hnutí ANO a získalo zde nejvyšší volební podporu. Jako protipól k této obci můžeme přiřadit Pec pod Sněžkou, kde se pro ANO rozhodlo pouze 8,25 % voličů.

Z přiložené mapy je vidět, že hnutí ANO má v této oblasti kolem Krkonoš, kam bychom mohli zařadit ještě Špindlerův Mlýn, Malou Úpu a Strážné, slabou podporu. Výsledky jsou zde však zkresleny vysokým podílem hlasů voličů, kteří mají bydliště jinde a v těchto turistických centrech volili s voličským průkazem. Největší volební podpora je v okrese Jičín a v západní části okresu Hradec Králové.

5.5 ČSSD

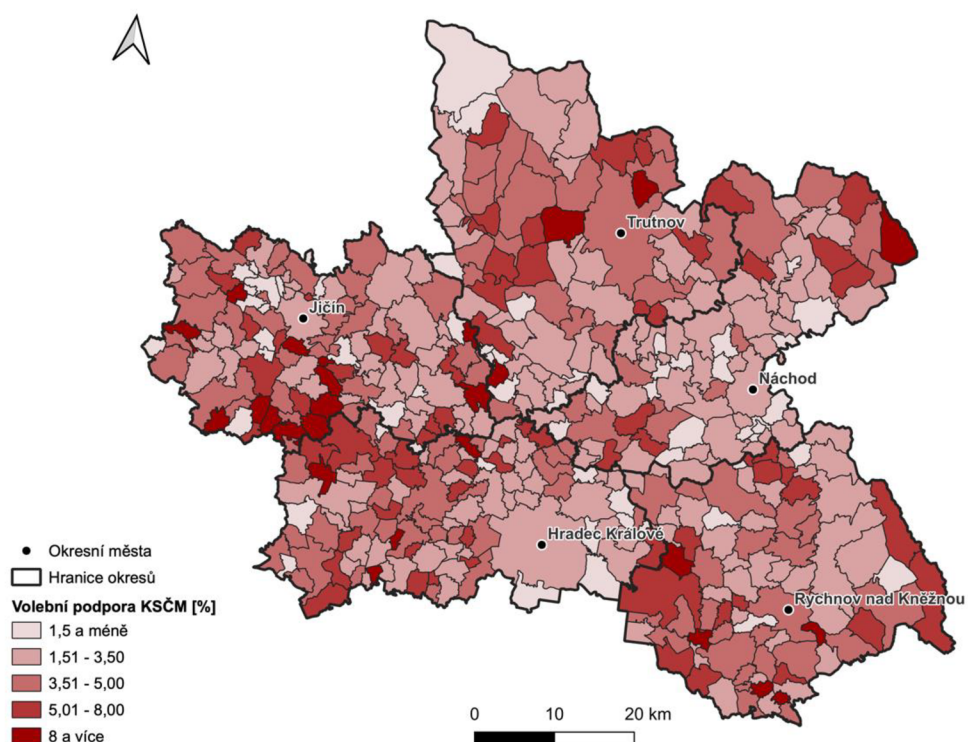
Obr. 6: Volební podpora ČSSD v obcích Královéhradeckého kraje při volbách do PSP ČR 2021
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Tato politická strana nedosáhla v ČR 5 % hranice a nedostala se tak do Poslanecké sněmovny. V Královéhradeckém kraji dalo ČSSD svůj hlas 4,93 % voličů. Nejvyšší volební podporu má tato strana v okrese Náchod, kde získala 6,74 %. Za zmínku také stojí samotné okresní město Náchod, kde ČSSD získalo 10,75 %. O tento nadprůměrný výsledek se nepochybně zasloužil hlavně populární náchodský starosta, kterým je Jan Birke – do výsledku se tedy promítnul výrazně efekt kandidáta. Na pozici starosty působí od roku 2010 a v letech 2013–2021 byl poslancem právě za ČSSD.

Absolutně nejvyšší podporu však zaznamenala tato strana v obci Nemyčeves, která leží v okrese Jičín a rozhodlo se zde pro ni 17,67 % voličů. Protipólem této obce je 15 obcí, kde se pro tuto politickou stranu nerozhodl ani jeden volič.

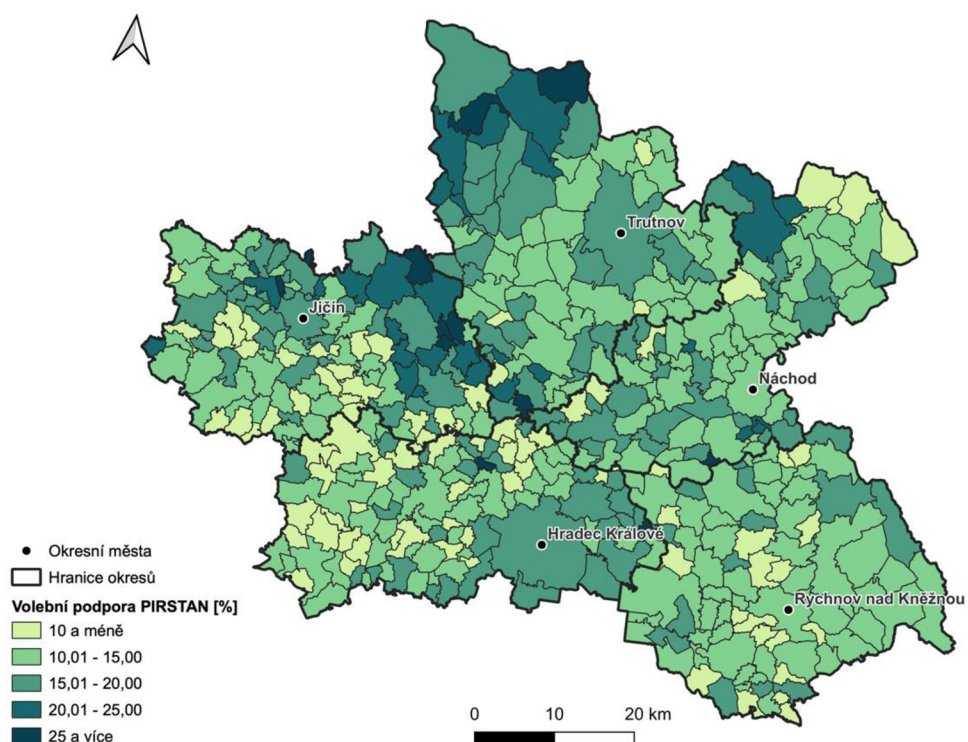
5.6 KSČM

Obr. 7: Volební podpora KSČM v obcích Královéhradeckého kraje při volbách do PSP ČR 2021
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Komunistická strana Čech a Moravy získala v Královéhradeckém kraji 3,44 % hlasů. Největší volební podporu zaznamenala v obci Úhlejov, konkrétně 13,33 %. Vyšší volební podporu pozorujeme především v jižní části okresu Jičín u hranice s okresem Hradec Králové. V rámci kraje se dohromady ve 22 obcích pro KSČM nerozhodl ani jeden volič.

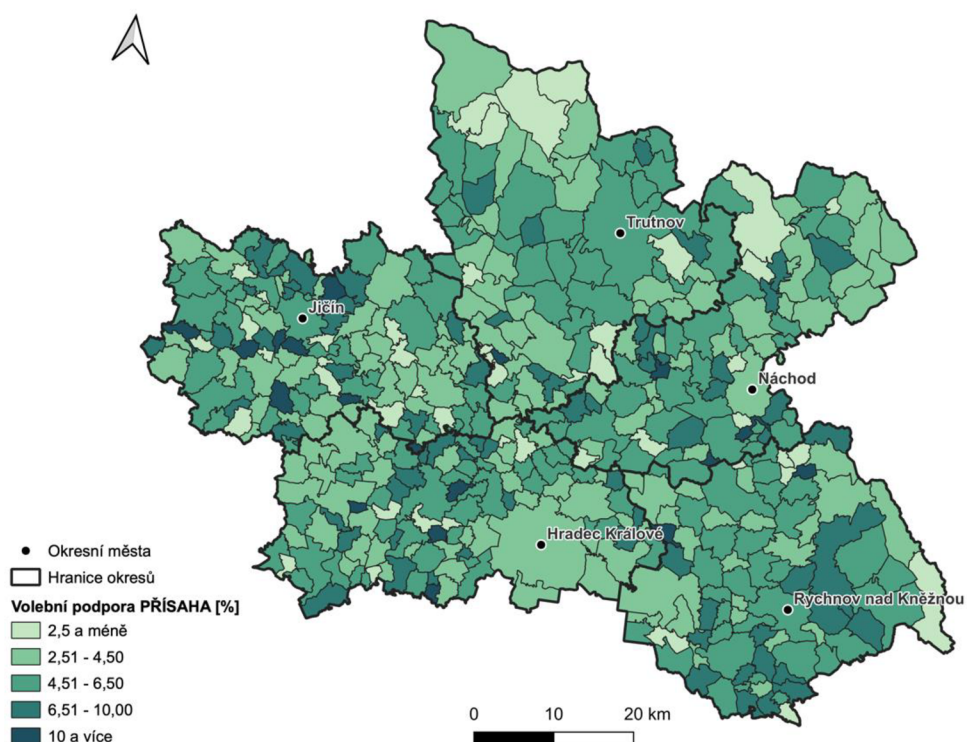
5.7 PIRÁTI a STAROSTOVÉ

Obr. 8: Volební podpora Piráti+STAN v obcích Královéhradeckého kraje při volbách do PSP ČR 2021
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Pro tuto koalici se celkově rozhodlo 15,1 % voličů a dosáhla v Královéhradeckém kraji na třetí nejvyšší podporu. Absolutně nejlepší výsledek zaznamenala v obci Tetín 53,33 %. V této obci je už od svých 20 let starostou Matěj Hlavatý, který je členem strany Starostové a nezávislí a může to tak být jeden z faktorů, který zapříčinil takto vysokou volební podporu. Nemusí ale jít nutně o jediný faktor vysoké podpory Starostů – z Obr. 8 jasně vyplývá, že podpora pro koalici je silná i v širším okolí této obce, tedy v celé východní části okresu Jičín. Nejmenší podpora byla zaznamenána v obci Chyjice, kde koalici podpořilo pouze 2,81 % voličů.

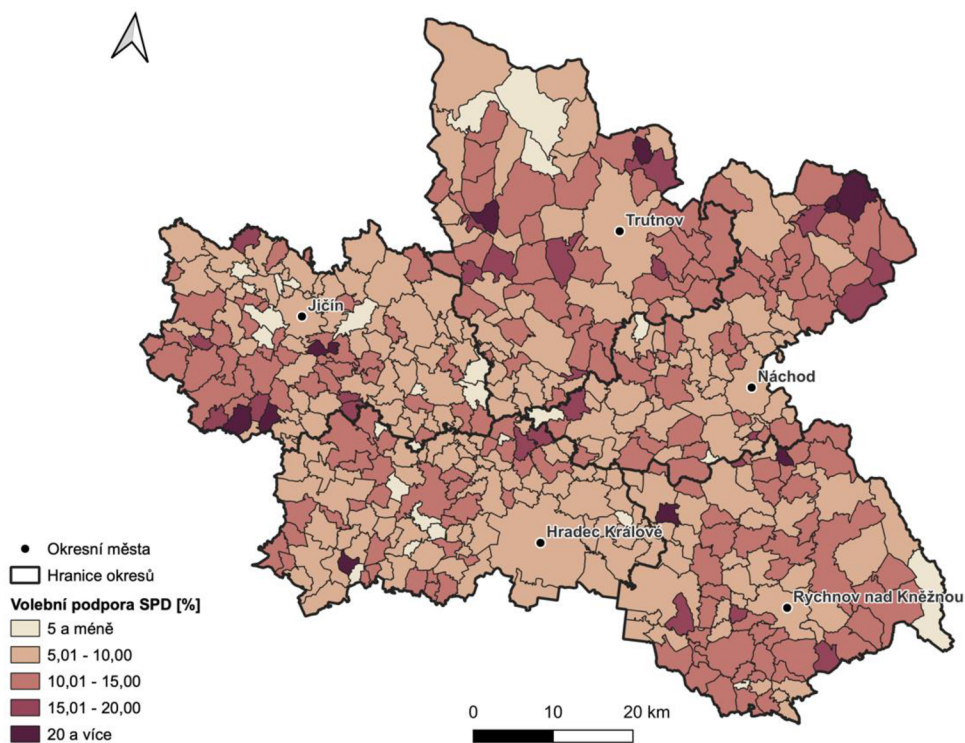
5.8 PŘÍSAHA

Obr. 9: Volební podpora PŘÍSAHA v obcích Královéhradeckého kraje při volbách do PSP ČR 2021
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Nováček na politické scéně, který skončil těsně pod 5 % hranicí, která zaručuje zastoupení v Poslanecké sněmovně. Ve sledovaném kraji získalo toto hnutí 4,73 % hlasů. Volební podpora je rozložena nehomogenně, rozdíly mezi sousedními obcemi dosahují někdy až 10 p. b., nelze ale vysledovat žádné větší souvislé území s vysokou volební podporou. Výrazně nadprůměrný byl výsledek hnutí ve třech obcích (Petrovičky, Dobřany a Očelice), kde volební podpora přesáhla 15 %. Největší volební podpora byla v obci Petrovičky, kde se pro Přísahu rozhodlo 18,75 %. V Královéhradeckém kraji se nachází 7 obcí, ve kterých nevhodil do volební urny hlas pro Přísahu nikdo.

5.9 SPD

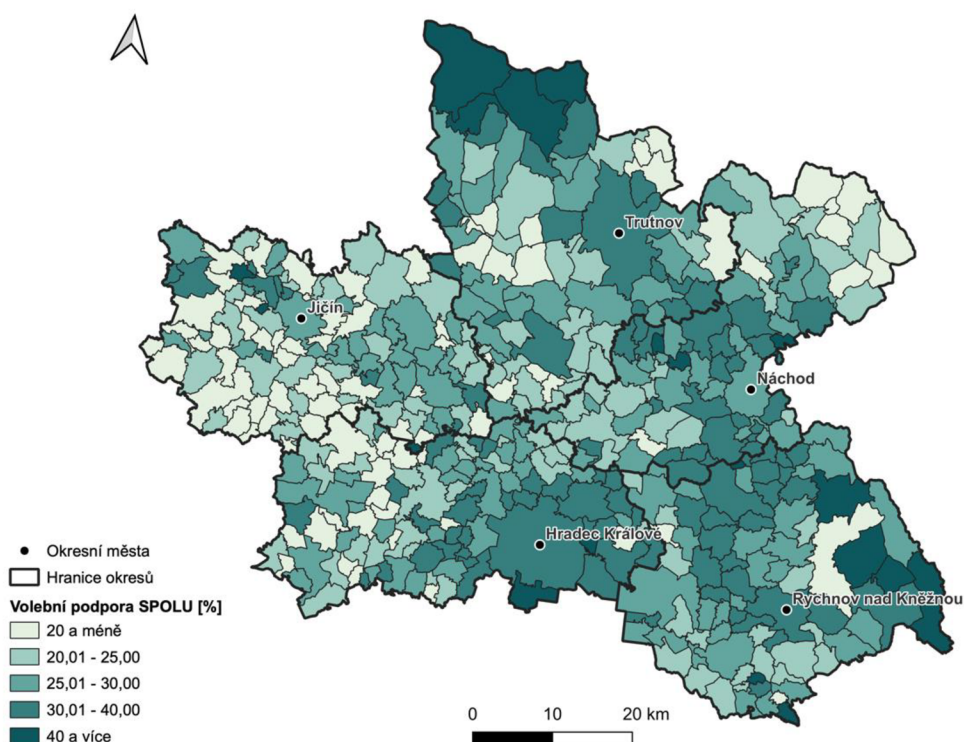

Obr. 10: Volební podpora SPD v obcích Královéhradeckého kraje při volbách do PSP ČR 2021
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Svoboda a přímá demokracie získala v Královéhradeckém kraji 9,05 % hlasů. Volební podpora je rozmístěna po různých oblastech kraje, tudíž ji můžeme označit za nehomogenní. Největší volební podpora byla zaznamenána v obci Hynčice v Broumovském výběžku, ve které má SPD tradičně silnou podporu. V této obci získala tato strana 34,83 % hlasů. Další oblast, kde má tato politická strana silnou podporu, je u hranice okresu Jičín s Libereckým krajem. Nachází se zde obce Slavhostice a Běchary, kde mělo, po již zmíněných Hynčicích, SPD největší volební podporu. Opakem jsou pak 3 obce, kde se pro SPD nerozhodl nikdo z tamních obyvatel. Všechny tyto obce patří do okresu Jičín.

5.10 SPOLU

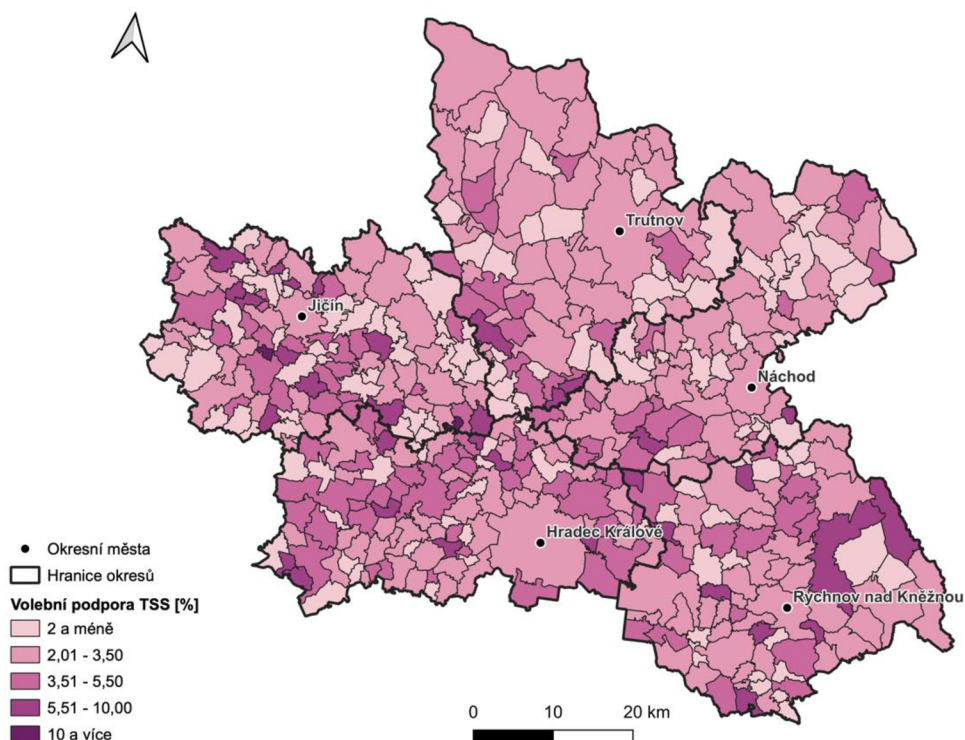

Obr. 11: Volební podpora SPOLU v obcích Královéhradeckého kraje při volbách do PSP ČR 2021
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Vítězná koalice ve 4 z 5 okresů Královéhradeckého kraje. Jediným okresem, kde se jí to nepodařilo, je okres Jičín. Tato skutečnost je patrná i z Obr. 11, kde vidíme ve zmíněném okrese poměrně rozsáhlé území se slabou volební podporou této koalice. Naopak území se silnou volební podporou by se dala najít na horách, konkrétně v Krkonoších okolo Pece pod Sněžkou a v Orlických horách v sousedství obce Bartošovice v Orlických horách, kde však z tohoto trendu vypadává obec Liberk. Jde ale pravděpodobně o podporu částečně „dovezenou“ turisty s voličskými průkazy – výborné výsledky mělo SPOLU hlavně v obcích s vysokou volební účastí.

Při vytyčení extrémů do úrovně obcí vyčnívá obec Zámostí-Blata, kde se pro koalici rozhodlo 61,03 % voličů. Tato vesnice, náležící do okresu Jičín, poměrně vyčnívá nad sousedními obcemi, jelikož v okolí nebyla podpora koalice nikterak silná. Jde o malou obec na okraji Prachovských skal čili i zde byli pravděpodobně dodatečným zdrojem hlasů pro SPOLU návštěvníci. Na opačné straně, co do výše volební podpory, leží obec Vršce, kde koalice získala 5,49 %.

5.11 TRIKOLORA SVOBODNÍ SOUKROMNÍCI

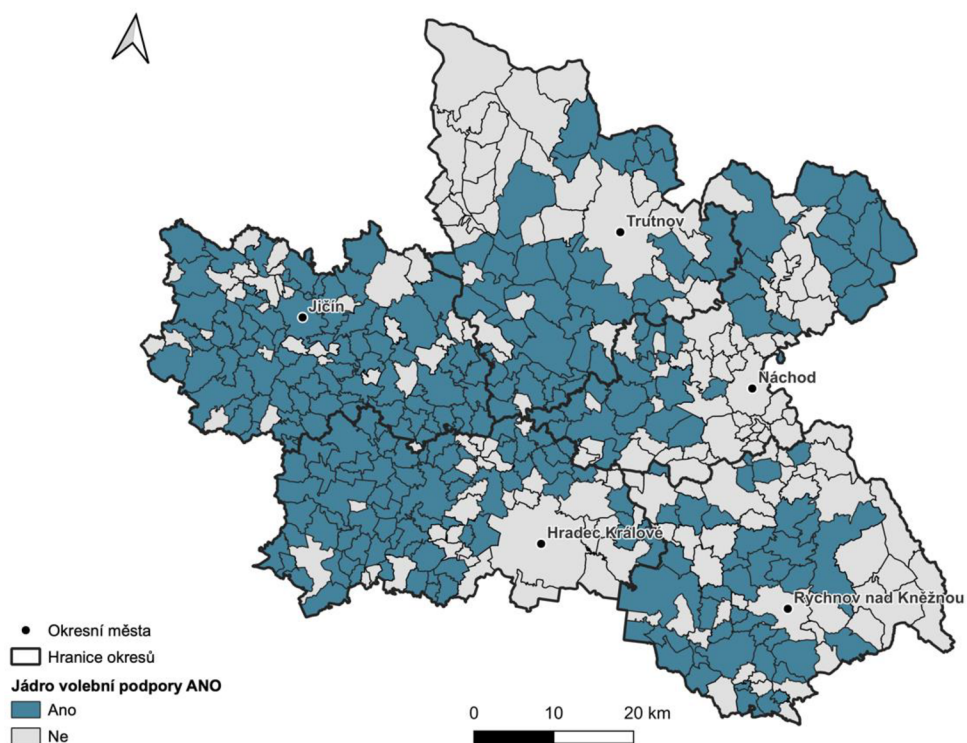

Obr. 12: Volební podpora TSS v obcích Královéhradeckého kraje při volbách do PSP ČR 2021
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Tato faktická koalice je částečně také nováček ve volbách do Poslanecké sněmovny. V Královéhradeckém kraji získala 2,94 % hlasů. Podobně jako u politické strany PŘÍSAHA zde nesledujeme žádná souvislá území s výraznější volební podporou. Co se týče extrémních hodnot v jednotlivých obcích, tak nejvyšší volební podporu měla tato koalice v obci Kostelec, v okrese Jičín, kde získala 16 % hlasů. Na druhé straně se nachází 23 obcí, kde skončila koalice bez jediného hlasu.

6 Jádra volební podpory

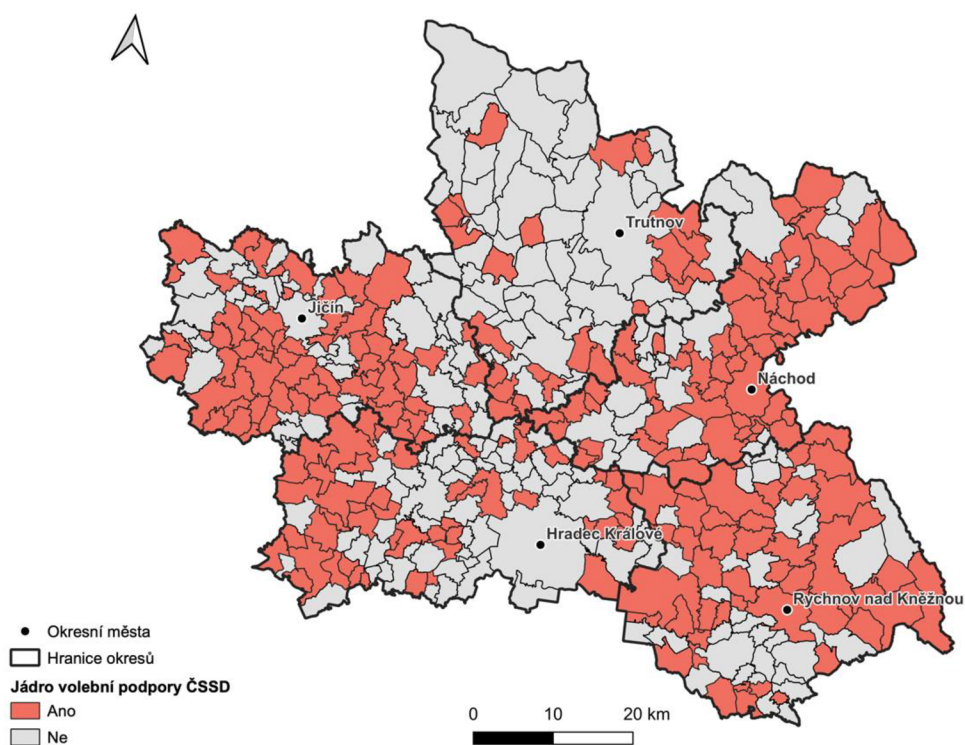
6.1 ANO

Obr. 13: Jádra volební podpory ANO v Královéhradeckém kraji při volbách do PSP ČR 2021
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Hnutí ANO má, ze všech politických subjektů jádro své volební podpory nejvíce územně kompaktní a také je má složené z největšího počtu obcí, což je důsledek vyšší podpory hnutí na venkově. V jádru volební podpory se nachází téměř celý okres Jičín. Dalším velkým souvislým územím je taktéž téměř celý okres Hradec Králové, bez okolí samotného krajského města. Tato souvislá území přesahují hranice těchto dvou okresů a pokračují dále do okresu Náchod a Trutnov. V okrese Náchod sledujeme zvýšenou koncentraci obcí, které jsou jádry volební podpory, v Broumovském výběžku. V sousedním okrese Rychnov nad Kněžnou se volební jádra hnutí ANO vyskytují především v okolí Kostelce nad Orlicí a mezi Dobruškou a okresním městem Rychnov nad Kněžnou.

6.2 ČSSD

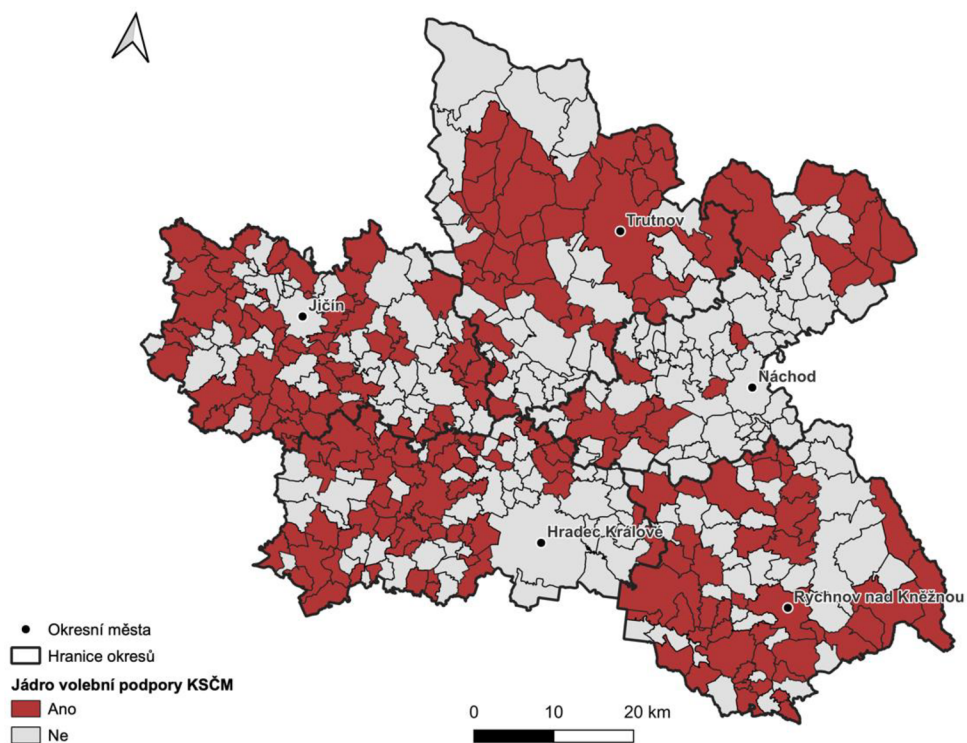

Obr. 14: Jádra volební podpory ČSSD v Královéhradeckém kraji při volbách do PSP ČR 2021
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

V kapitole, kde byla analyzována volební podpora, již byla zmíněna nadprůměrná volební podpora sociální demokracie v okrese Náchod. Dokládá to i mapa jader volební podpory. Na hranicích okresu Náchod s Polskem je souvislý pás obcí, které se do jádra řadí. V sousedním okrese Rychnov nad Kněžnou jsou obce, v jádru volební podpory této politické strany, také silně zastoupeny. Úplným opakem je však okres Trutnov, kde se nachází velmi málo obcí, které náleží do jádra volební podpory. Ve zbylých okresech vidíme nápadnou podobnost v rozložení jader s hnutím ANO a SPD.

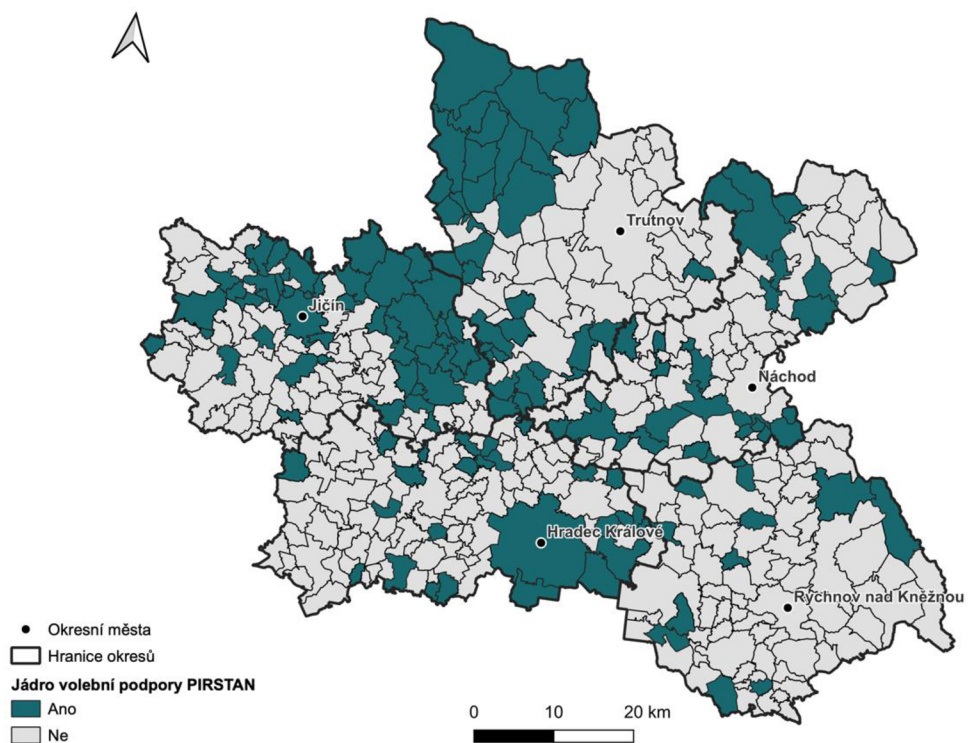
6.3 KSČM

Obr. 15: Jádra volební podpory KSČM v Královéhradeckém kraji při volbách do PSP ČR 2021
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Vysokou koncentraci obcí, které spadají do jádra volební podpory, pozorujeme v okolí města Trutnov (včetně tohoto města). Dále pak území okolo Rýchnova nad Kněžnou a Týniště nad Orlicí. V okresech Jičín a Hradec Králové koresponduje do jisté míry rozložení jader s hnutím ANO. Bez povšimnutí nesmí zůstat znovu Broumovský výběžek, kde má velkou podporu mimo KSČM i ANO a SPD.

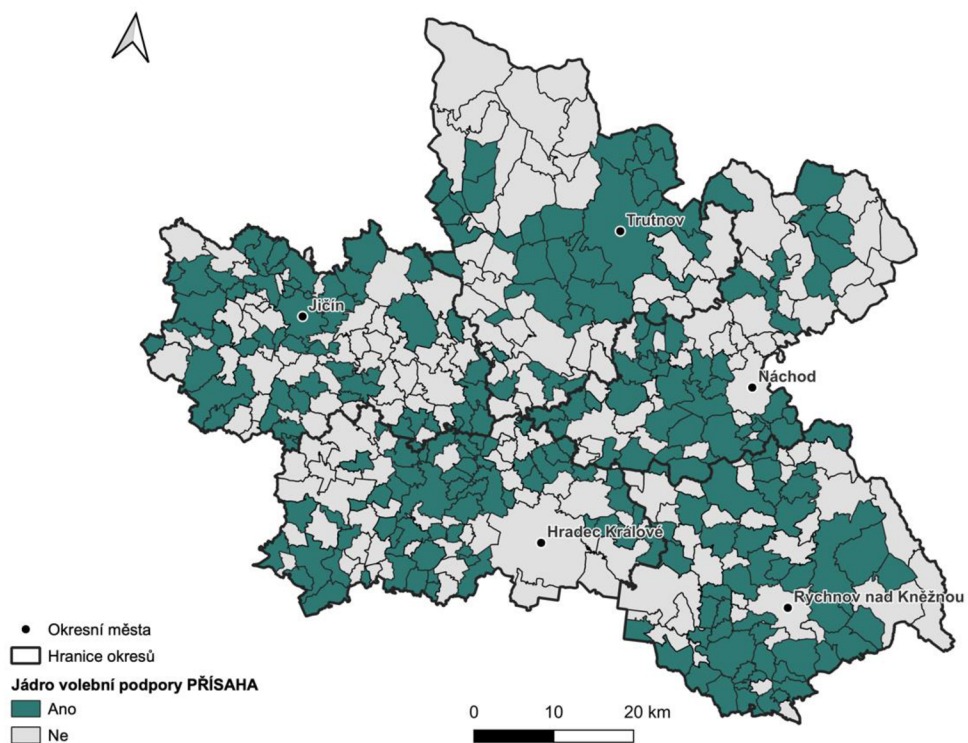
6.4 PIRÁTI a STAROSTOVÉ

Obr. 16: Jádra volební podpory Piráti+STAN v Královéhradeckém kraji při volbách do PSP ČR 2021
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Největší koncentraci jader volební podpory sledujeme v oblasti Krkonoš a dále pak v okolí měst Nová Paka a Hořice. Spadá sem tam také krajské město Hradec Králové a okolní obce. Podobně jako SPOLU se i tato koalice těší větší volební podpoře ve městech a z toho také plyne relativně nízký počet obcí, které se v samotném jádru této podpory nachází.

6.5 PŘÍSAHA

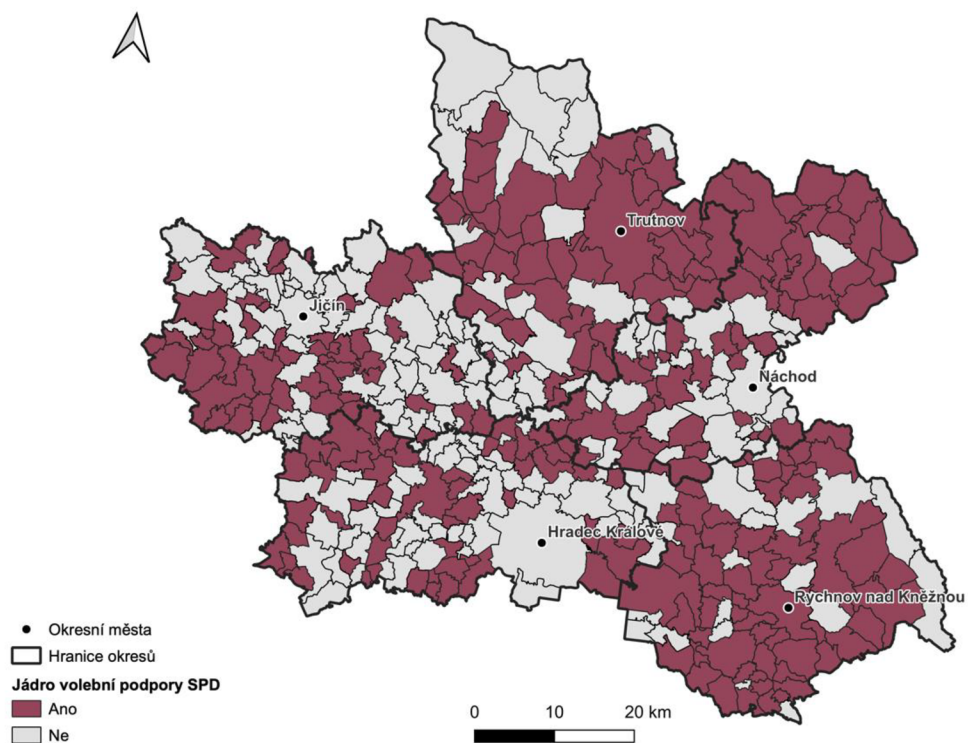

Obr. 17: Jádra volební podpory Přísahy v Královéhradeckém kraji při volbách do PSP ČR 2021

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Nováček na volební scéně PŘÍSAHA má obce jádra volební podpory rozesety rovnoměrně po celém kraji. V okrese Rychnov nad Kněžnou si můžeme povšimnout nápadné podobnosti s jádrem volební podpory hnutí ANO.

6.6 SPD

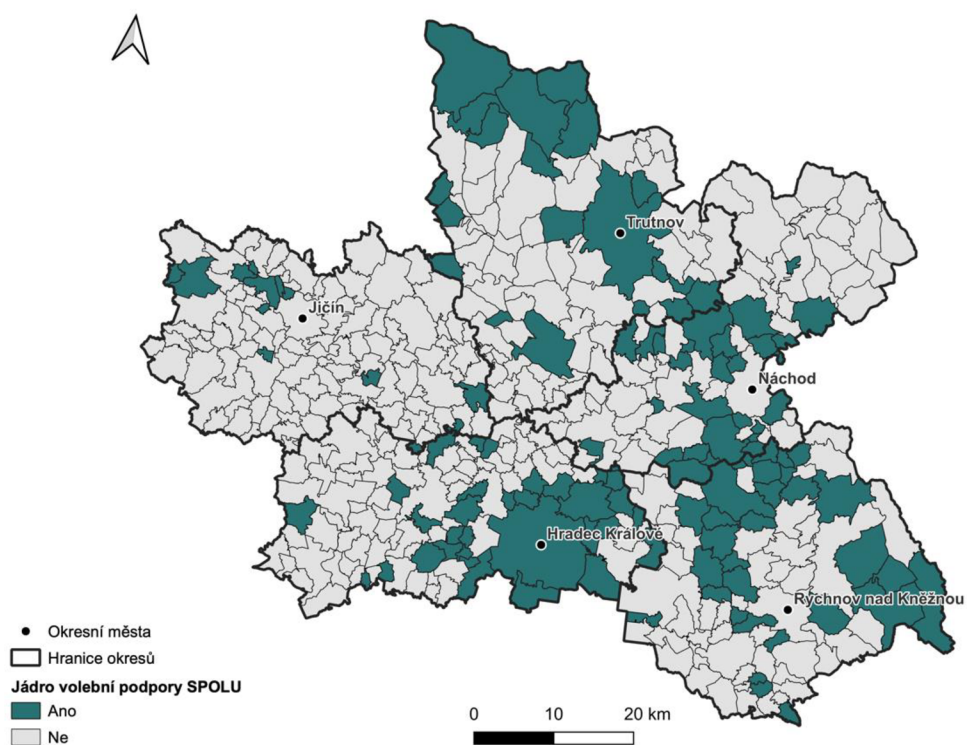

Obr. 18: Jádra volební podpory SPD v Královéhradeckém kraji při volbách do PSP ČR 2021

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Svoboda a přímá demokracie má nejvyšší koncentraci obcí volebního jádra v okresech Rychnov nad Kněžnou, Náchod a Trutnov. Ve volebním jádru se nachází většina obcí z okresu Rychnov nad Kněžnou, kde také tato politická strana dosáhla na nejvyšší zisk hlasů z celého Královéhradeckého kraje. V ostatních okresech sledujeme zvýšenou koncentraci především v páse, který se rozprostírá od Broumovského výběžku přes okres Trutnov až po jeho hranice.

6.7 SPOLU

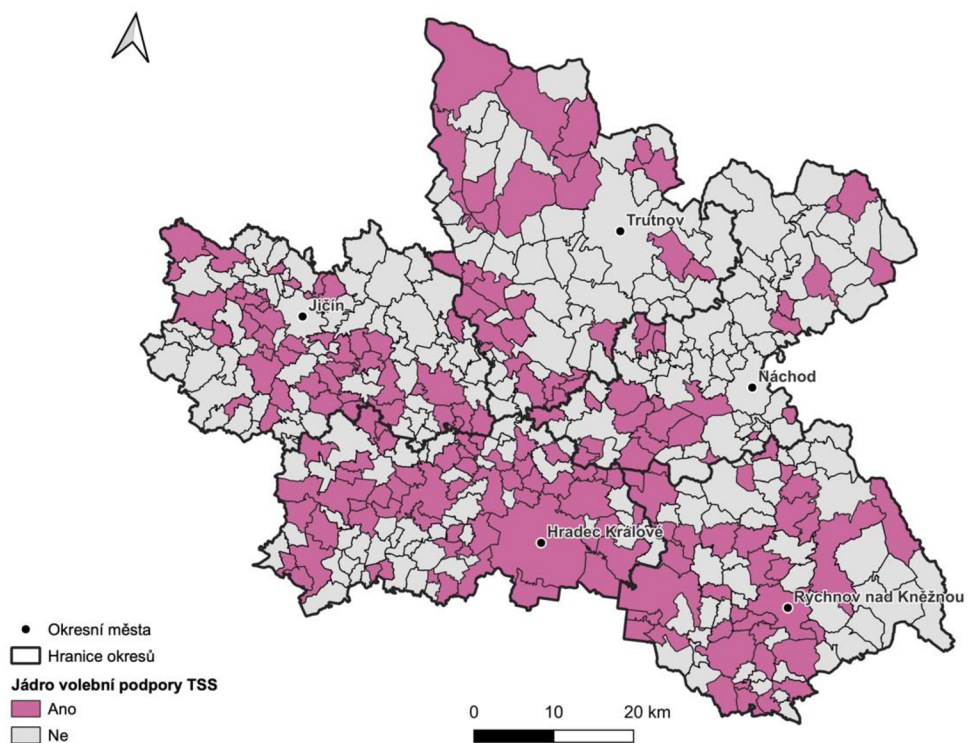

Obr. 19: Jádra volební podpory SPOLU v Královéhradeckém kraji při volbách do PSP ČR 2021
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Volební podpora koalice je situována především v okolí krajského města Hradec Králové. Dále pak sledujeme vyšší koncentraci jader v okolí města Dobruška a Červený Kostelec. Poslední oblast, která stojí v této souvislosti za zmínku, je oblast Krkonoš, která do jader volební podpory této koalice spadá. Při pohledu na mapu lze však rozložení jader označit za nekompaktní. Poměrně prázdná mapa je důsledkem toho, že má tato koalice ve svém jádru volební podpory nejmenší počet obcí, a to 122. Tento fakt je zapříčiněn metodikou výpočtu tohoto ukazatele společně s vyšší volební podporou ve městech.

6.8 TRIKOLORA SVOBODNÍ SOUKROMNÍCI

Obr. 20: Jádra volební podpory TSS v Královéhradeckém kraji při volbách do PSP ČR 2021

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Nejvyšší koncentraci obcí z jádra volební podpory TSS pozorujeme kolem krajského města Hradec Králové. Obecně můžeme říci, že volební podpora pro TSS se nachází spíše na jihu kraje a směrem na sever klesá, kdy kolem Trutnova vidíme poměrně rozsáhlé území, které je mimo jádro volební podpory.

6.9 Průnik jader volební podpory

Tab. 2: Průnik jader volební podpory v Královéhradeckém kraji ve volbách do PSP ČR 2021 [%]

	ANO	ČSSD	KSČM	Piráti+STAN	PŘÍSAHA	SPD	SPOLU	TSS
ANO	–	48,30	53,58	24,15	52,45	57,36	11,70	45,28
ČSSD	54,01	–	48,52	29,11	52,74	59,07	27,00	37,55
KSČM	66,67	53,99	–	25,82	54,93	60,09	16,43	41,78
Piráti+STAN	43,84	47,26	37,67	–	42,47	42,47	23,29	40,41
PŘÍSAHA	58,90	52,97	49,58	26,27	–	57,63	26,27	39,41
SPD	59,61	54,90	50,20	24,31	53,33	–	23,14	41,57
SPOLU	25,41	52,46	28,69	27,87	50,82	48,36	–	36,89
TSS	63,16	46,84	46,84	31,05	48,95	55,79	23,68	–

Zdroj: ČSU, vlastní zpracování

Průnik jader volební podpory je velmi ovlivněn počtem obcí, které se v jádře volební podpory nachází. Tyto počty se velmi různí, proto zde následuje výčet jednotlivých politických subjektů společně s počtem obcí, které se v jádře volební podpory nachází: ANO (265), ČSSD (237), KSČM (213), Piráti+STAN (146), PŘÍSAHA (236), SPD (255), SPOLU (146) a TSS (190). Různý počet obcí ve volebním jádru je úzce spjatý s metodikou výpočtu a volební podporou v obcích dle velikosti.

Vliv různě početného volebního jádra můžeme ilustrovat na průniku mezi SPOLU a SPD, kdy se jádra SPOLU překrývají s jádrem SPD ze 48,36 %, avšak opačně tvoří tento průnik pouze 23,14 % obcí.

Největší shodu jader vykazuje průnik mezi KSČM a ANO, kde je shoda 66,67 % resp. 53,58 %. Další výrazné překrytí jader vykazuje ANO společně s SPD. Překvapivá je poměrně nízká shoda mezi SPOLU a Piráti+STAN, která je maximálně 27,87 %.

Nejnižší shodu mají jádra dvou nejsilnějších politických subjektů voleb. Jedná se o koalici SPOLU a hnutí ANO, kde se jádro volební podpory ANO překrývá z pouze 11,70 % s jádrem SPOLU.

6.10 Obce v jádrech volební podpory

Každá obec by mohla teoreticky patřit až do 8 jader volební podpory. Ve skutečnosti však maximální počet jader, ve kterých se nějaká z obcí nachází, je 6. Jedná se konkrétně o 19 obcí, které se všechny nachází ve velikostní kategorii do 1000 obyvatel.

Průměrný počet jader, ve kterých se obec nachází, je 3,71. Extrémními hodnotami je již výše popsáný případ obcí, která se řadí do jádra hned 6 politických subjektů. Protipólem je 6 obcí, které se řadí do jádra pouze jednoho politického subjektu. Tyto obce se vyznačují velmi vysokou podporou právě jednomu z kandidujících subjektů. Zajímavým případem je okresní město Náchod, které se řadí pouze do jádra strany ČSSD. Dalším městem v této kategorii je Červený Kostelec, kde získala koalice SPOLU téměř 40 %, a tudíž se zařadilo do jádra volební podpory pouze této koalice. Dále se zde nachází obce, které byly zmíněny při analýze volební podpory v souvislosti s absolutně nejvyšší volební podporou pro jednu z politických stran. Jsou jimi obce Tetín, kde získala koalice Piráti+STAN nejvyšší podíl hlasů z celého kraje a druhým případem je Zámostí-Blata, kde zase nejvyšší volební podporu získalo SPOLU.

7 Sudety

Z výsledků obou oblastí byly vyřazeny města nad 10 000 obyvatel. Důvodem bylo velké zkreslení výsledků v bývalých Sudetech, kde při započítání jediného takto velkého města Trutnova, činil počet voličů z tohoto města 26,5 % všech voličů v této oblasti.

Tab. 3: Volební podpora politických subjektů při volbách do PSP ČR 2021 [%]

Politický subjekt	Zisk hlasů [%]	
	Obce v bývalých Sudetech	Obce mimo Sudety
ANO	27,48	27,48
ČSSD	4,83	5,03
KSČM	3,81	3,50
Piráti+STAN	15,07	14,28
PŘÍSAHA	4,49	4,96
SPD	10,80	9,38
SPOLU	26,00	28,14
TSS	2,80	3,04

Zdroj: ČSÚ (2021), *Statistický lexikon obcí v republice Československé (1924)*, vlastní zpracování

Nejvýznamnější rozdíl v podpoře politických subjektů mezi obcemi v bývalých Sudetech a obcemi mimo tuto oblast zaznamenala koalice SPOLU. Tuto koalici v bývalých Sudetech volilo 26 % voličů, což je o 2,14 p. b. méně než v obcích mimo. Naopak výrazně vyšší podporu má v této oblasti strana SPD, která zde získala 10,80 %, což je o 1,42 p. b. více než v ostatních obcích. Další stranou, která má větší volební podporu v bývalých Sudetech je KSČM, nicméně pouze o 0,31 p. b. Zajímavý je výsledek hnutí ANO, které v obou těchto oblastech, získalo při zaokrouhlení na setiny procenta, totožný podíl hlasů.

8 Korelační analýza

Tab. 4: Korelační analýza

		SPD	ČSSD	TSS	PŘÍSAHA	SPOLU	Piráti+STAN	KSČM	ANO
VZDĚLÁNÍ	bez vzdělání	0,135	0,058	-0,017	-0,066	-0,091	-0,069	0,147	0,024
	ZŠ	0,312	0,049	0,027	-0,095	-0,248	-0,139	0,102	0,163
	SŠ	0,246	0,091	-0,031	0,098	-0,469	-0,216	0,219	0,383
	SŠ s maturitou	-0,303	-0,058	-0,004	0,007	0,423	0,187	-0,220	-0,316
	VŠ	-0,360	-0,110	0,034	-0,070	0,467	0,253	-0,220	-0,350
NÁBOŽENSTVÍ	věřící (hlásící se k církvi)	-0,064	0,057	-0,110	-0,063	0,392	0,086	-0,170	-0,322
	věřící (nehlásící se k církvi)	-0,102	-0,001	-0,142	0,012	0,125	0,121	-0,104	-0,077
	bez náboženské víry	0,031	-0,157	0,150	-0,010	-0,210	-0,039	0,127	0,185
VĚK	0–14 let	-0,034	-0,100	0,098	0,045	0,149	0,028	-0,157	-0,147
	15–64 let	0,040	-0,014	-0,041	-0,003	0,090	0,100	-0,024	-0,177
	65 a více let	-0,009	0,085	-0,036	-0,030	-0,188	-0,108	0,137	0,263
ODVĚTVÍ EKONOMICKÉ ČINNOSTI	průmysl	0,344	0,130	-0,079	0,044	-0,258	-0,102	0,075	0,055
	doprava a skladování	0,001	-0,007	0,072	0,041	-0,237	-0,093	0,128	0,228
	ubytování, stravování a pohostinství	-0,159	-0,152	-0,061	-0,133	0,299	0,288	-0,098	-0,304
	vzdělávání	-0,208	0,033	0,103	-0,036	0,139	0,073	-0,022	-0,098

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

8.1 ANO

Hnutí ANO vykazuje závislost u podobných znaků jako koalice SPOLU, avšak v opačném směru. Prvním tímto znakem je podíl věřících obyvatel, kde tato závislost sice nepřekročila hodnotu, kterou považujeme za signifikantní, ale výrazně se k této hranici přiblížila. Tato korelace má konkrétně hodnotu $-0,322$. Za signifikantní však již považujeme kladný vztah s obyvatelstvem se středním vzděláním bez maturity, jehož korelace je rovna $0,383$. Patrná je také záporná závislost s vysokoškolsky vzdělaným obyvatelstvem, která lehce přesahuje hranici významnosti. Poměrně značná je také záporná korelace se středoškolsky vzdělaným obyvatelstvem. Slabší kladnou korelaci, s hodnotou $0,263$, vykazuje zastoupení obyvatel ve věku 65+ a také obyvatelstvo zaměstnané v dopravě a skladování. Zápornou slabší korelaci má podíl obyvatel zaměstnaných v ubytování, stravování a pohostinství, důvodem může být řada covidových nařízení, která značně omezovala práci v této oblasti, nebo může také jít o zkreslení výsledků v důsledku zvýšené koncentrace voličů s volebním průkazem v populárních turistických destinacích jako je např. Pec pod Sněžkou.

8.2 KSČM

Komunistická strana Čech a Moravy v korelační analýze nevykazuje žádné významné hodnoty, které bychom mohli označit za průkazné. Za zmínku stojí pouze kladná korelace hodnoty $0,219$ se středoškolsky vzdělaným obyvatelstvem v obcích Královéhradeckého kraje. Záporný vztah pak má nejvyšší dosažené vzdělání u obyvatel v podobě středoškolského maturitního vzdělání a vysokoškolského vzdělání s výsledkem této politické strany. Překvapivé zde může být nezjištění významného vztahu s osobami starších 65 let.

8.3 PIRÁTI a STAROSTOVÉ

Koalice nevykazuje žádné signifikantní závislosti na základní demografických charakteristikách obyvatelstva. Nalezneme zde však pár proměnných, které mají určitý vztah s výsledkem této koalice. Co se týče vzdělání, tak zde tento politický subjekt vykazuje velmi podobné výsledky jako koalice SPOLU, avšak zde nejsou vazby tak silné. Znamená to kladný korelační koeficient s vysokoškolsky vzdělaným obyvatelstvem, který dosahuje hodnoty $0,253$. Slabou zápornou korelaci najdeme u obyvatelstva se středoškolským vzděláním bez maturity. Kladný slabý vztah má výsledek koalice se zastoupením obyvatelstva zaměstnaném v kategorii ubytování, stravování a pohostinství, konkrétně je tato hodnota $0,288$, tedy nepatrně menší než u koalice SPOLU. Dle toho, že se u této koalice v korelační analýze neprokázal žádný

významný faktor ovlivňující výsledek, tak nemůžeme s jistotou predikovat, jak vypadá typický volič.

8.4 SPD

Tato politická strana vykazuje signifikantní negativní korelaci pouze s vysokoškolsky vzdělaným obyvatelstvem, která dosahuje hodnoty $-0,360$. Co se týče ostatních stupňů nejvýše dosaženého vzdělání, tak zde za zmínku stojí hodnota $0,312$ u obyvatel se základním vzděláním a $-0,303$ u středoškoláků s maturitou. Téměř dosáhl hranice signifikantní hodnoty vztah s obyvatelstvem, které je zaměstnané v průmyslu, kde korelace nabývá hodnoty $0,344$. Slabší negativní korelace pak vykazují obyvatelé zaměstnaní ve vzdělávání, kde je hodnota korelačního koeficientu $-0,208$. Volič SPD je tedy nejčastěji osoba, která má vystudovanou maximálně střední školu, nejčastěji pak pouze školu základní. Voliči SPD pak často mohou být zaměstnaní v průmyslu, jehož korelační koeficient téměř dosáhl hodnoty, kterou považujeme za signifikantní.

8.5 SPOLU

Složení koalice nám může napovědět a dát rámcovou představu, kdo tuto koalici volí především. Nepřekvapivá je tedy kladná korelace mezi výsledkem a podílem věřících obyvatel na celkovém počtu obyvatel obce. Hodnota této závislosti dosahuje hodnoty $0,392$, tudíž ji můžeme označit za signifikantní a vyvodit z toho závěr, že si věřící obyvatelé vybírají nejčastěji tuto koalici. Vyplyvá z toho také, že ateisté, tedy lidé bez náboženského vyznání, mají s touto koalici zápornou korelaci, a to konkrétně $-0,210$, kterou můžeme označit za slabší korelaci.

Významné závislosti jsou patrné u různých stupňů nejvýše dosaženého vzdělání. Nejsilnější kladnou závislost s touto koalici vykazuje vysokoškolsky vzdělané obyvatelstvo Královéhradeckého kraje, kde hodnota tohoto vztahu je $0,467$. Obdobně závislý výsledek značí také obyvatelstvo, jehož nejvyšší dosažené vzdělání je střední škola s maturitou. Zajímavou kategorií, která vykazuje slabší závislost je podíl obyvatel zaměstnaných v ubytování, stravování a pohostinství, kde je hodnota této korelace $0,299$. Obecně nám tedy korelační analýza značí, že koalici SPOLU volí především lidé, kteří mají minimálně maturitu.

Nejsilnější zápornou korelaci pozorujeme u obyvatel, které mají jako nejvyšší dosažené vzdělání střední školu bez maturity. Záporná hodnota $-0,469$ tohoto vztahu nám říká, že čím více voličů této koalice, tak tím méně se v dané obci nachází obyvatel, kteří mají dosažené nejvyšší vzdělání v podobě střední školy bez maturity a naopak. Slabší negativní korelaci má

obyvatelstvo, které dokončilo pouze základní školu. Dále pak méně voličů nachází mezi těmi, kteří jsou zaměstnaní v průmyslu a dopravě a skladování, avšak hodnoty těchto korelací dosahují hodnoty $-0,258$ respektive $-0,237$, tudíž je můžeme označit za slabší korelaci.

8.6 PŘÍSAHA, TSS a ČSSD

Výše zmíněné tři politické subjekty nevykazují žádné významné korelace. U hnutí Přísaha a koalice TSS může být tento fakt způsoben tím, že se jedná o nově vzniklé subjekty, které nemají prozatím vybudovanou pevnou voličskou základnu.

Absence signifikantních korelací mezi použitými znaky obyvatel a stranou ČSSD může být způsobena výrazným odlivem voličů této strany. V roce 2013 oslovila tato strana 20,35 % voličů a stala se tak vítězem voleb. V roce 2017 získala ve volbách 7,27 % a v posledních volbách pouhých 4,65 %, tedy tato strana je v současné době bez zastoupení v PSP ČR.

9 Závěr

Analýza volebních výsledků do PSP ČR 2021 v Královéhradeckém kraji byla provedena především z geografického hlediska. Stěžejním cílem bylo vymezení území volební podpory společně s vytyčením jader pro jednotlivé strany, hnutí či koalice se kterými bylo v rámci bakalářské práce pracováno. Po provedení této analýzy se dají politické subjekty rozdělit do tří skupin podle volební podpory v obcích dle počtu obyvatel a rozložení volebních jader. První skupina má silnější volební podporu ve městech a vyplývá z toho také složení volebního jádra, které obsahuje především města a nachází se zde menší počet obcí. Do této kategorie spadají dvě koalice, SPOLU a Piráti+STAN. Do druhé skupiny bychom zařadili SPD, KSČM, ANO a ČSSD, která mají rozsáhlá volební jádra a jejich soustředěnost je především na venkově. Poslední skupinou jsou nováčci PŘÍSAHA a TSS, které nezaznamenávají příliš velké rozdíly ve volební podpoře mezi městy a venkovem.

Jedním z dílčích cílů bylo zjistit, zda jsou nějaké rozdíly ve volebním chování obyvatel v bývalých sudetských obcích a obcemi mimo tuto oblast. Analýza této problematiky skutečně odhalila poměrně značné rozdíly ve výsledcích některých politických subjektů. Největší rozdíl vykazuje koalice SPOLU, která získala v bývalých sudetských obcích o 2,14 p. b. méně než v obcích mimo. Opačný trend vykazuje SPD, které v těchto obcích zaznamenalo o 1,42 p. b. více než ve zbytku kraje.

Posledním cílem bylo provedení korelační analýzy výsledků společně se základními demografickými charakteristikami obyvatelstva. Tato analýza nám poskytla obraz, jak by mohl vypadat typický volič jednotlivých politických subjektů. Koalici SPOLU volí převážně věřící občané společně se středoškoláky s maturitou a vysokoškoláky. Naopak tuto koalici většinou nevolí lidé, jejichž nejvyšší dosažené vzdělání je střední škola bez maturity. Protikladem k výsledkům korelační analýzy SPOLU je hnutí ANO, které volí nejčastěji lidé, kteří nemají maturitu a nejsou věřící. Zároveň toto hnutí není voleno vysokoškoláky a středoškoláky s maturitou. Stejně je tomu i u SPD, které taktéž nevolí obyvatelé s tímto nejvyšším dosaženým vzděláním. Konkrétně je volič SPD nejčastěji osoba, která má základní vzdělání a je zaměstnaná v průmyslu. U ostatních politických subjektů nepřesáhla žádná hodnota hranici významnosti, a proto zde můžeme mluvit pouze o náznacích korelace.

10 Summary

This bachelor thesis focuses on the analysis of the election results for the Chamber of Deputies of the Czech Republic in the region of Hradec Králové. The specific goal is to show the distribution of electoral support and to find the cores of electoral support for individual political entities that exceeded the 1.5% of the vote threshold. The results are analysed to the level of municipalities, with occasional descriptions of differences between districts of the region. After the analysis, some connections, and differences in the distribution of territorial support were found, and the candidates were divided into three categories. The first group has stronger electoral support in cities, and this also implies the composition of the electoral core, which contains mainly cities and a smaller number of municipalities. Two coalitions, SPOLU and Piráti+STAN, fall into this category. In the second group, we would include SPD, KSČM, ANO, and ČSSD, which have large electoral cores and their concentration is mainly in rural areas. In the last group are the newly formed entities PŘÍSAHA and TSS, which do not show much difference in electoral support between urban and rural areas.

Another goal was to clarify the differences in voting behavior between residents from former Sudetenland municipalities and those from municipalities outside this border area. The biggest variation in electoral support in these two areas is shown by the SPOLU coalition, which is less popular in the former Sudeten municipalities and gained 2.14 pp less there. The opposite is the SPD, which is more popular in this area and improved by 1.42 pp.

The final focus of the analysis was to conduct a correlation analysis of the election results together with the basic demographic characteristics of the population. This analysis provided a picture of what a typical voter of each political entity might look like. The SPOLU coalition is voted for predominantly by religious citizens along with high school graduates and college graduates. On the other hand, this coalition is usually not elected by people whose highest educational level is high school without a high school diploma. The opposite of the results of the correlation analysis of SPOLU is the ANO movement, which is mostly voted for by people who do not have a high school diploma and are not religious. At the same time, this movement is not elected by university students and high school graduates. The same is true of the SPD, which is also not voted for by people with the highest educational attainment. On the contrary, the SPD voter is most often a person who has a primary education and is an industrial worker. For the other political entities, no value exceeded the significance threshold and therefore we can only speak of signs of correlation.

11 Seznam literatury

BAAR, Vladimír, Petr RUMPEL a Petr ŠINDLER. *Politická geografie*. 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita, 1996, 91 s. Učební texty Ostravské univerzity. ISBN 80-7042-737-x.

BLAŽEK, Jiří a Tomáš KOSTELECKÝ. Geografická analýza výsledků parlamentních voleb v roce 1990. In: *Sborník ČGS*. Praha: Academia, 1991, s. 1–14

ČSÚ. Metody pro přepočítání hlasů na mandáty. *Český statistický úřad* [online]. Praha, 2021 [cit. 2023-05-04]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/metody_pro_prepocet_hlasu_na_mandaty

ČSÚ. Veřejná databáze: Sčítání lidu, domů a bytů. *Český statistický úřad* [online]. Praha, 2021 [cit. 2023-05-04]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky#katalog=33475>

DLUBALOVÁ, Klára. *Parlament schválil novelu volebního zákona* [online]. 2021 [cit. 2023-05-04]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/parlament-schvalil-novelu-volebniho-zakona.aspx>

FŇUKAL, M. *Politická geografie*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013, s. 74–75. ISBN 978-80-244-3900-6.

HENDL, Jan. *Přehled statistických metod: analýza a metaanalýza dat*. Páté, rozšířené vydání. Praha: Portál, 2015, 734 s. ISBN 978-80-262-0981-2.

KLÍMA, M. *Volby a politické strany v moderních demokraciích*. Vyd. 1. Praha: Radix, 1998. 273 s. ISBN 80-86031-13-6.

KLOKOČKA, Vladimír. *Politická reprezentace a volby v demokratických systémech*. 1. vyd. Praha: Aleko, 1991, 220 s. Prameny a nové proudy právní vědy.

KREJČÍ, O. *Nová kniha o volbách*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2006. 481 s. ISBN 80-86946-01-0.

MAŇÁK, Vratislav. *Ústavní soud zrušil část volebního zákona. Koalicím postačí pět procent už v letošních volbách* [online]. 2021 [cit. 2023-05-04]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3264280-ustavni-soud-zrusil-cast-volebniho-zakona-pro-poruseni-rovnosti-volebniho-prava-a>

MINISTERSTVO VNITRA a STÁTNÍ ÚŘAD STATISTICKÝ. *Statistický lexikon obcí v Čechách*. II. nezměněné vydání. Praha: Státní úřad statistický, 1924.

SZÖLLÖS, J. *Stabilita území volební podpory vybraných politických stran a ich zoskupení na Slovensku v rokoch 1990–1998*. In: *Geografický časopis*. Bratislava: SAV, 2000, s.243-267

ŠIMÍČEK, V, ed. *Volby v demokracii: Soubor předn*. Brno: Mezinárodní politologický ústav Právnické fakulty Masarykovy univerzity, 1995. 154 s.

ÚSTAVNÍ SOUD. *Ústavní soud zrušil část volebního zákona pro porušení rovnosti volebního práva a šancí kandidujících stran* [online]. 2021 [cit. 2023-05-04]. Dostupné z: <https://www.usoud.cz/aktualne/ustavni-soud-zrusil-cast-volebniho-zakona-pro-poruseni-rovnosti-volebniho-prava-a-sanci-kandidujicich-stran>

Volby.cz [online]. Praha: Český statistický úřad, 2023 [cit. 2023-05-04]. Dostupné z: <https://www.volby.cz>

Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky